

UKRINFORM

**РЕДАКЦІЙНИЙ КОДЕКС
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ІНФОРМАЦІЙНОГО АГЕНТСТВА
«УКРІНФОРМ»**

Київ — 2024

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» (далі – Укрінформ або агентство) – єдине державне інформаційне агентство, джерело інформації про політичне, економічне, соціальне, наукове, культурне, суспільне життя в Україні та за кордоном. Агентство працює з 1918 року. Згідно з Законом України «Про систему інформовлення України» Укрінформ є суб'єктом системи державного інформовлення України.

Агентство відноситься до сфери управління Міністерства культури та інформаційної політики України. Агентство є державною організацією.

При висвітленні будь-якого питання суспільно-політичного, соціально-економічного та гуманітарного розвитку агентство виходить з безумовного дотримання Конституції України, чинного законодавства, норм міжнародного права, які визнано державою Україна.

Укрінформ є одним з небагатьох джерел оперативної та перевіреної інформації для іноземної аудиторії. Агентство продукує інформаційні матеріали українською, російською, англійською, німецькою, іспанською, французькою, польською та японською мовами.

Укрінформ працює з метою донесення достовірної інформації про військову агресію Російської Федерації на території України до міжнародної спільноти. На базі агентства діє Центр стратегічних комунікації та інформаційної безпеки, створений як один з механізмів протидії зовнішнім загрозам, зокрема – інформаційним атакам Росії.

Укрінформ входить до «Білого списку» найякісніших онлайн-медіа за дотримання професійних журналістських стандартів за висновками експертів Інституту масової інформації.

Найважливішими цінностями у роботі кожного співробітника є:

- дотримання конституційних прав, свобод та обов'язків громадянина, рівності перед законом, неприйняття будь-яких форм расової, релігійної та політичної дискримінації;
- забезпечення свободи слова;
- компетентність;
- дотримання професійної етики та загальнолюдських норм моралі;
- розбудова громадянського суспільства в Україні;
- розвиток України як демократичної держави.

Вимоги і принципи роботи агентства як суб'єкта державного іномовлення регулює Закон України «Про систему іномовлення України».

Такими принципами є:

- вільне вираження поглядів, думок і переконань;
- узгодження із загальними цілями зовнішньої політики України, міжнародними стандартами та договірними зобов'язаннями України;
- незалежність редакційної політики від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, політичних партій, підприємств, установ, організацій, фізичних осіб;
- найвищі професійні стандарти журналістики;
- достовірність інформації, чітке відокремлення фактів від коментарів та оцінок;
- прозорість та відкритість діяльності;
- недопущення дискримінації;
- повага до моральних, релігійних, ідеологічних та світоглядних переконань аудиторії.

Основні завдання державного іномовлення України

(п.1 ст. 6 Закону України «Про систему іномовлення України»):

- об'єктивне, повне, своєчасне і неупереджене, всебічне і збалансоване інформування про суспільно значущі події в Україні, офіційну внутрішню і зовнішню політику та позицію держави, діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- забезпечення платформи для дискусій стосовно офіційної позиції органів державної влади та органів місцевого самоврядування з важливих питань політики, культури, спорту, освіти, науки та економіки, обміну ідеями між різними культурами і народами світу;
- забезпечення збалансованого і прозорого доступу суб'єкті суспільно-політичного, культурного та економічного життя до програм (передач) дискусійного формату, зокрема у формі дебатів;
- забезпечення достатнього, всебічного інформаційного супроводу процесу інтеграції України до Європейського Союзу та євроатлантичних структур колективної безпеки;
- популяризація української культури, сприяння розвитку мов і культур національних меншин;
- сприяння задоволенню інформаційних, культурних та освітніх потреб іноземної аудиторії, у тому числі шляхом створення та поширення економічних, історично-документальних, культурно-мистецьких, навчально-пізнавальних, розважальних, спортивних програм, програм для дітей та молоді, людей з обмеженими фізичними можливостями, інших соціальних груп;
- сприяння консолідації українського та іноземного суспільства шляхом поширення через міжнародні медіа та інформаційні агенції матеріалів (програм) виробництва МПІУ;
- сприяння зміцненню міжнародного авторитету України та підвищенню інвестиційної привабливості.

Цензура в агентстві заборонена.

У своїй діяльності Укрінформ керується Законом України «Про інформацію», зокрема, ст. 24 «Заборона цензури та заборона втручання в професійну діяльність журналістів і медіа», яка визначає:

- 1 Забороняється цензура – будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, суб'єкта у сфері медіа, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації. Ця заборона не поширюється на випадки, коли попереднє узгодження інформації здійснюється на підставі закону, а також у разі накладення судом заборони на поширення інформації.
- 2 Забороняються втручання у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом поширюваної інформації, зокрема з метою поширення чи непоширення певної інформації, замовчування суспільно необхідної інформації, накладення заборони на висвітлення окремих тем, показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати суб'єкти владних повноважень, крім випадків, встановлених законом, договором між засновником (власником) і трудовим колективом, редакційним статутом.
- 3 Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України. Відповідно до Статуту Укрінформу, метою діяльності агентства є надання інформаційних послуг шляхом збирання, обробки, створення, зберігання і підготовки інформації, випуску та поширення новин, надання фото• та іншої інформаційної продукції засобам масової інформації, органам державної влади, підприємствам, установам, організаціям, об'єднанням громадян, а також приватним особам в Україні та за її межами.

Основні завдання Укрінформу згідно зі Статутом:

- 1 висвітлення державної політики і суспільного життя України;
- 2 забезпечення інформацією органів державної влади;
- 3 послідовна реалізація принципів свободи інформації;
- 4 збирання і оперативне поширення інформації про події, що відбуваються в Україні та за кордоном у сфері політики, економіки, соціального життя, культури, науки, техніки і спорту.

У своїй діяльності Укрінформ базується на Кодексі етики українського журналіста – документі, що визначає основні морально-етичні орієнтири, яких журналіст має дотримуватися при виконанні своїх професійних обов'язків. Кодекс містить 19 статей, написаних на основі прав і свобод людини, викладених у Загальній декларації прав людини, Всесвітній Хартії свободи преси ООН, Декларації принципів поведінки журналіста Міжнародної Федерації журналістів, Конституції України та чинного законодавства.

Кодекс етики українського журналіста визначає:

- 1 Свобода слова та висловлювань є невід'ємною складовою діяльності журналіста.
- 2 Служіння інтересам влади чи засновників, а не суспільства, є порушенням етики журналіста.
- 3 Журналіст має з повагою ставитися до приватного життя людини. При цьому не виключається його право на журналістське розслідування, пов'язане з тими або іншими подіями і фактами, якщо суспільна значущість інформації, яка збирається і поширюється журналістом, є вищою, ніж приватні інтереси особи.
- 4 Висвітлення судових процесів має бути неупередженим щодо звинувачених. Журналіст не може називати людину злочинцем до відповідного рішення суду.
- 5 Журналіст не розкриває своїх джерел інформації, окрім випадків, передбачених законодавством України.
- 6 Повага до права громадськості на повну та об'єктивну інформацію про факти та події є найпершим обов'язком журналіста. Журналісти і редактори повинні здійснювати кроки для перевірки автентичності усіх повідомлень, відео- та аудіо матеріалів, отриманих від представників загалу, фрілансерів, пресслужб та інших джерел.
- 7 Інформаційні та аналітичні матеріали мають бути чітко відокремлені від реклами відповідною рубрикацією.
- 8 Редакційна обробка матеріалів, включаючи знімки, текстівки, заголовки, відповідність відеоряду та текстового супроводу тощо, не повинна фальсифікувати зміст. Необхідно повідомляти аудиторію про подання відрепетированих та реконструйованих новин.
- 9 Факти, судження та припущення мають бути чітко відокремлені одне від одного. Неприпустимим є розповсюдження інформації, що містить упередженість чи необґрунтовані звинувачення.
- 10 Точки зору опонентів, у тому числі тих, хто став об'єктом журналістської критики, мають бути представлені збалансовано. Так само мають бути подані оцінки незалежних експертів.
- 11 Не допускається таке вибіркоче цитування соціологічних досліджень, яке призводить до викривлення змісту. Журналістські опитування громадян не повинні фабрикуватися з метою отримання наперед визначеного результату.
- 12 Журналіст зобов'язаний зробити все можливе для виправлення будь-якої поширеної інформації, якщо виявилось, що вона не відповідає дійсності
- 13 Журналіст не повинен використовувати незаконні методи отримання інформації. Журналіст при збиранні інформації діє в правовому полі України і може вдатися до будь-яких законних, у тому числі судових, процедур

проти осіб, які перешкоджають йому в збиранні інформації. Використання негласних прийомів збирання новин допускається лише тоді, коли це необхідно для забезпечення достовірності або точності матеріалу. Такі прийоми можуть бути виправдані лише у разі, коли іншими способами зібрати інформацію неможливо.

- 14 Плагіат несумісний із званням журналіста.
- 15 Ніхто не може бути дискримінований через свою стать, мову, расу, релігію, національне, регіональне чи соціальне походження або політичні уподобання. Вказувати на відповідні ознаки особи (групи людей) слід лише у випадках, коли ця інформація є неодмінною складовою матеріалу. Необхідно утримуватися від натяків або коментарів, що стосуються фізичних недоліків чи хвороб людини, уникати вживання образливих висловів, ненормативної лексики.
- 16 Журналіста не можна в службовому порядку зобов'язати писати чи виконувати будь-що, якщо це суперечить його власним переконанням чи принципам. Необхідно протистояти проявам зовнішнього втручання в контент — як безпосередньому тиску, так і діям, що мають непрямі ознаки такого втручання.
- 17 Незаконне отримання журналістом матеріальної винагороди чи будь-яких пільг за виконаний чи невиконаний журналістський матеріал є несумісним із званням журналіста. Журналіст не повинен використовувати службове становище в особистих цілях, з метою наживи, самореклами, у кар'єристських цілях та керуючись прагненням догодити певним силам чи особам. Журналіст не має права використовувати фінансову інформацію до її оприлюднення з метою власного збагачення.
- 18 Журналіст має бути особливо обережним при висвітленні питань, пов'язаних із дітьми. Журналіст та редактор повинні мати обґрунтовані підстави для висвітлення приватного життя неповнолітньої особи (осіб) та дозвіл на це від її батьків чи опікунів. Неприпустимим є розкриття імен неповнолітніх (або вказування ознак, за якими їх можна розпізнати), які мали відношення до протизаконних дій, стали учасниками подій, пов'язаних із насильством.
- 19 Свідоме порушення норм журналістської етики є абсолютно несумісним з професійною журналістикою.

II. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ МАТЕРІАЛІВ

(згідно з критеріями конкурсу професійної журналістики «Честь професії»)

Інтерв'ю

Важливість:

- тема інтерв'ю зачіпає інтереси значної частини суспільства або місцевої громади;
- якщо це портретне інтерв'ю, особа в якій беруть інтерв'ю вартує уваги аудиторії з тих чи інших причин, то ці причини повинні бути зрозумілими і представленими в матеріалі;
- має бути зрозуміло, чому ваше інтерв'ю з'явилося саме тепер і саме з цією людиною/ людьми з цієї теми;
- інтерв'ю стосується малодослідженої теми.

Структурованість:

- аудиторії чітко зрозуміла мета інтерв'ю та суть розмови, а також, чому інтерв'юють саме цю, а не іншу особу;
- інтерв'ю зрозуміло і логічно викладене;
- розмова (як і її текстовий/ аудіо/ відео вигляд) послідовна та логічна;
- питання журналіста/ки зрозумілі як герою/героїні, так і аудиторії.
- журналіст/ка управляє розмовою, а не дозволяє героєві/ героїні це робити;
- журналіст/ка дає можливість висловитися герою/героїні, а не домінує в розмові сам/сама;
- журналіст/ка критичний/на (але неупереджений/на); знає тему і розуміє, що потрібно уточнити в героя/ героїні, чи з'ясувати додатково – і з'ясовує це;
- дає відповіді на запитання та уточнення;
- інтерв'ю легко сприймається аудиторією, воно з акцентами, динамічне і змістовне;
- інтерв'ю цікаво читати/ слухати/дивитися.

Етичність:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію, не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримується стандартів Кодексу етики українського журналіста, особливо:
 - Пункт 2. Служіння інтересам влади чи засновників, а не суспільства є порушенням етики журналіста;
 - Пункт 3. Журналіст/ка має з повагою ставитися до приватного життя людини;

Пункт 4. Висвітлення судових процесів має бути неупередженим щодо звинувачених;

Пункт 8. Редакційна обробка матеріалів, включаючи знімки, текстові, заголовки, відповідність відеоряду та текстового супроводу тощо не повинні фальсифікувати зміст;

Пункт 9. Факти, судження та припущення мають бути чітко відокремлені одне від одного;

Пункт 10. Точки зору опонентів, в тому числі тих, хто став об'єктом журналістської критики, мають бути представлені збалансовано;

Пункт 11. Не допускається таке вибіркве цитування соціологічних досліджень, яке призводить до викривлення змісту;

Пункт 15. Ніхто не може бути дискримінований через свою стать, мову, расу, релігію, національне, регіональне чи соціальне походження або політичні вподобання;

Пункт 18. Журналіст має бути особливо обережним при висвітленні питань, пов'язаних із дітьми.

Репортаж

Важливість:

- Репортаж розкриває нові або додаткові, раніше невідомі факти або аспекти подій чи проблеми, які не були представлені в новинах. Ваш репортаж – про щось нове, про що ніхто ще не розповідав.
- Історія репортажу зрозуміла аудиторії.

Достовірність:

- Журналіст/ка повинен/на особисто бачити і чути те, про що він/вона пише або знімає, або розповідає. Зокрема, ознайомитися принаймні з одним, а краще – кількома аспектами своєї історії шляхом безпосереднього зорового або слухового контакту.
- Ваш репортаж про те, що ви чули або бачили. Це не виключає можливості долучати свідків подій або явищ.

Структурованість:

- Журналіст/ка вводить аудиторію в контекст події: за яких умов, причин, обставин ця подія виникла і розвивається, та розповідає її передісторію. З репортажу зрозуміло, що передувало і чому стала подія. Аудиторії зрозуміло, чому ця історія важлива.
- Репортаж захопливий. Історія розповідається за допомогою драматургічних принципів (коли є зав'язка кульмінація і розв'язка), що дозволяє тримати увагу аудиторії від початку до кінця матеріалу.

Мова і стиль репортажу:

- збережено баланс між суб'єктивними враженнями автора/ки та представленими фактами;
- пояснює просто складні речі, за необхідності, «розшифровує» терміни чи складні для розуміння слова;

- мова яскрава, чутлива і толерантна (журналіст/ка використовує усі мовні засоби, як-от метафори порівняння тощо), стилістика індивідуальна.

Етичність репортажу:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію та не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримуються стандартів Кодексу етики українського журналіста (Див. «Інтерв'ю»).

Новинне висвітлення резонансної події

Значущість/ важливість/ впливовість:

- тема новини важлива і має значення для великої кількості людей в країні або в місцевій громаді;
- викликає великий резонанс в суспільстві;
- матеріал впливає на ситуацію.

Достовірність:

- чітке значення джерел кожного поданого факту;
- чітка авторизація кожної наведеної думки;
- джерела надійні і неанонімні;
- джерела компетентні;
- інформація підтверджена з кількох джерел, краще більше, ніж із двох.

Точність і повнота:

- кожен поданий факт відповідає реальності;
- будь-яка думка цитується дослівно, не перекручується і не виривається з контексту;
- матеріал містить відповіді на шість основних питань, які в англійській традиції позначаються як 5W+1H:
- Who? (Хто?) What? (Що?) When? (Коли?) Where? (Де?) Why? (Чому?) і How? (Як?) (...зробив).
- матеріал містить бекграунд, тобто – контекст та передісторію подій або додаткову інформацію, яка допомагає краще зрозуміти цю подію. Маніпуляції бекграундом неприпустимі.

Розділення фактів та коментарів:

- у матеріалі чітко позначений початок та кінець суб'єктивної думки;
- відсутня оцінна лексика, лексика урочистого стилю;
- відсутні безпідставні узагальнення;
- журналіст/ка не робить суб'єктивні висновки щодо подій та явищ.

Дотримання балансу/ неупередженість:

- чітко викладені позиції всіх без винятку сторін конфлікту чи події;
- сторони представляють свою позицію аргументовано;

- форма подачі й хронометраж позицій сторін однакові (цитата-цитата, синхрон-синхрон);
- чітко озвучений факт відмови сторони конфлікту (якщо це трапляється) із обов'язковим наведенням причини відмови;
- у складній тематиці, окрім позиції сторін, наявний коментар незалежного/ної компетентного/ної експерта/ки у темі.

Етичність:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію та не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримуються стандартів Кодексу етики українського журналіста (Див. «Інтерв'ю»).

Аналітика

Актуальність та важливість теми/проблеми:

- матеріал пояснює суть важливих та актуальних подій, соціальних явищ, феноменів, демонструє тенденції їх розвитку;
- або аргументовано критикує хибні/неефективні шляхи розвитку, хибні установки та орієнтири;
- або аналізує передовий досвід вирішення соціальних та політичних проблем, надаючи порівняльну характеристику з наявною в Україні ситуацією.

Достатність фактажу та експертизи:

- у матеріалі зібрано максимальну кількість фактів щодо теми/проблеми, яка аналізується. Є посилання на джерела інформації;
- залучено достатню кількість експертів/ок для тлумачення фактів/даних/специфіки теми. Кваліфікація цих експертів/ок дозволяє їм це робити. Експерти/ки є нейтральними і не просувають позицію тієї чи іншої політичної сили чи бізнесу.

Точність та достовірність даних:

- у матеріалі всі дані ретельно перевірені та представлені точно і коректно (без маніпулятивних інтерпретацій та вибіркості);
- вказано джерела інформації усіх наведених даних. Перевірено надійність цих джерел.
- соціологічні дослідження (особливо, коли йдеться про вибори та виборчу тематику) представлені з вимогою законодавства, зокрема із зазначенням інформації про фірму, яка проводила дослідження, вибірку, географію, час, замовника/ці тощо.

Аргументованість:

- проблема розібрана на складові, представлена з різних боків;
- усі факти та зібрані дані пояснені/розшифровані для аудиторії;
- наведено логічні докази для обґрунтування проблеми, що піднімається в статті;

- усі висновки/прогнози, до яких приходять автор/ка, підкріплені аргументами, що будуються на фактах, а не на домислах;
- журналіст/ка у своїх висновках добросовісний і спирається в аргументах і висновках на озвучені в статті коментарі та оцінки, а не на власну точку зору;
- журналіст/ка використовує стандарт балансу думок та повноту представлення фактів та інформації.

Простота і доступність:

- якою б не була складною тема, яку аналізує журналіст, вона має бути максимально просто представлена і пояснена аудиторії без спотворення змісту.

Етичність:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію та не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримуються стандартів Кодексу етики українського журналіста.

Розслідування

Важливість теми:

- тема розслідування зачіпає інтереси та впливає на життя значної частини українського суспільства або місцевої громади, розкриває суспільно значиму інформацію яку намагаються приховати.

Оригінальність та ексклюзивність:

- усі дані зібрані, перевірені та проаналізовані журналістським колективом (не запозичені, не є «зливом»);
- у матеріалі присутня оригінальність та новизна висвітлення теми подачі фактів.

Об'єктивність та незаангажованість:

- журналіст/ка не займає жодну із сторін конфлікту, журналіст/ка лише пояснюють гіпотезу та логіку розслідування, узагальнюють інформацію, але не виражають ставлення журналіста/ки або редакції до об'єктів/суб'єктів розслідувань;
- журналіст/ка не інтерпретує отримані дані на користь одного із фігурантів розслідування чи на користь гіпотези.

Джерела надійні та ідентифіковані:

- використано не менше трьох джерел інформації для перевірки даних, викладених у розслідуванні;
- викладені у розслідуванні факти мають посилання на ідентифіковані джерела інформації;
- використання анонімних джерел умотивоване необхідністю їх захисту.

Достатньо фактажу та експертизи:

- наведено необхідну та достатню кількість фактів для підтвердження гіпотези. Необхідність та достатність передбачають, що виявлені нові факти не можуть цю гіпотезу спростувати;
- залучено достатню кількість експертів для тлумачення фактів даних специфіки теми;
- кваліфікація цих експертів дозволяє їм це робити;
- експерти не займають позицію однієї зі сторін конфлікту.

Етичність:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію та не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримуються стандартів Кодексу етики українського журналіста.

Публіцистика

Суспільна позиція/ небайдужість:

- реакція на гострі соціальні політичні та інші проблеми;
- відкрита авторська позиція з важливих суспільно-політичних проблем;
- авторська позиція є добросовісною (не захищає позицію влади, близької політичної сили, медіавласника тощо);
- журналіст/ка не обов'язково має бути емоційно включений у конфлікт чи важливу суспільну подію, але його/її текст має містити саме таку включеність у суспільно-важливі проблеми (наприклад, добором фактів, аргументів, коментарів, позицій, де журналіст/ка – лише сторонній спостерігач/ка).

Соціальна значущість теми:

- піднімаються важливі проблеми/теми, які зачіпають значну частину суспільства або місцевої громади, на майбутнє регіону/країни/світу;
- відсутність конфлікту інтересів;
- впливовість матеріалу на зміну ситуації або поглядів аудиторії/суспільства щодо важливої події.

Аргументованість та особливий ракурс:

- усі суб'єктивні висновки та оцінки журналіста/ки достатньо аргументовані;
- матеріал не містить безпідставних звинувачень чи образ;
- журналіст/ка тему/проблему з особливого, несподіваного ракурсу.

Розуміння предмету:

- журналіст/ка добре проінформований про проблему або тему, щодо якої висловлюється;
- журналіст/ка володіє найсвіжішою, найважливішою до озвученої теми інформацією, реагує на інформаційний привід або резонансну подію.

Мова і стиль:

- зрозумілий і доступний формат викладу, логічність і завершеність тексту;
- мова яскрава, чутлива і толерантна (вміло використовує усі мовні засоби як от метафори порівняння тощо), стилістика індивідуальна.

Етичність:

- журналіст/ка не маніпулює у запитаннях, не нав'язує свою позицію та не є ангажованою стороною;
- журналіст/ка у своєму матеріалі дотримуються стандартів Кодексу етики українського журналіста.

III. СЛОВНИК

(доповнюється)

Органи влади:

- Верховна Рада (скорочено – ВР)
- Верховний суд (ВС)
- Кабінет міністрів (Кабмін)
- Конституційний суд (КС)
- Назви всіх українських та закордонних міністерств – з великої (наприклад, Міністерство закордонних справ Австрії)
- Назви посольств – з малої (наприклад, посольство Німеччини)
- Офіс Президента (ОП)

Скорочені назви міністерств:

- Міністерство аграрної політики та продовольства (Мінагрополітики)
- Міністерство внутрішніх справ (МВС)
- Міністерство економіки (Мінекономіки)
- Міністерство енергетики (Міненерго)
- Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій (Мінреінтеграції)
- Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості (Мінстратегпром)
- Міністерство закордонних справ (МЗС)
- Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП)
- Міністерство молоді та спорту (Мінмолодьспорту)
- Міністерство оборони (Міноборони, МОУ)
- Міністерство освіти і науки (МОН)

- Міністерство соціальної політики (Мінсоцполітики)
- Міністерство цифрової трансформації (Мінцифра)
- Міністерство юстиції (Мін'юст)
- Міністр захисту довкілля та природних ресурсів (Міндовкілля)
- Міністр охорони здоров'я (МОЗ)
- Міністр у справах ветеранів (Мінветеранів)
- Міністр фінансів (Мінфін)

Посади:

- Верховний головнокомандувач
- високий представник ЄС
- Вселенський патріарх
- генпрокурор
- генсек НАТО
- генсек ООН
- Голова Верховної Ради України
- головнокомандувач
- Папа Римський
- посол Китаю (але Надзвичайний і Повноважний Посол)
- предстоятель Православної церкви України
- Президент України (але глава держави). Президентів і глав уряду інших країн – з малої (але якщо вони поряд у тексті з Президентом України або з прем'єром чи спікером – то з великої обох)
- Прем'єр-міністр України (але глава уряду, прем'єр)
- уповноважений ВР з прав людини (омбудсмен)

Назви міждержавних утворень, організацій, інституцій:

- Африканський Союз
- Європейська комісія
- Європейський парламент
- Європейський Союз
- Назви міністерств, парламентів, палат парламентів інших країн – з великої (наприклад, Міністерство закордонних справ Франції; Бундестаг; Палата представників Конгресу США)
- Організація Об'єднаних Націй

Збройні сили:

- Види ЗСУ – з великої перше слово (наприклад, Військово-морські сили Збройних сил України)
- Головне управління розвідки Міністерства оборони (ГУР МОУ)
- Збройні сили України
- Збройні сили, види ЗС інших країн – з малої (наприклад, збройні сили Франції, бундесвер, люфтваффе)
- Сили оборони

Назви релігійних організацій:

- Вселенський патріархат
- Православна церква України (ПЦУ)
- Римо-католицька церква
- Українська греко-католицька церква (УГКЦ)
- Українська православна церква Московського патріархату (УПЦ МП)

Назви терористичних організацій, екстремістських угруповань, збройних формувань тощо:

- Так звані «ДНР», «ЛНР»
- ІДІЛ, «Ісламська держава»
- ПВК «Вагнер»

- ХАМАС (відмінюємо: ХАМАСу тощо)

Топоніми:

- Велика Британія
- Керченський міст (Кримський міст)
- сектор Гази
- росія
- москва
- рф

Деякі імена та прізвища:

- Біньямін Нетаньягу
- Вера Юрова
- Володимир Путін, Сергій Лавров, Дмитро Песков (а не Владімір, Сергій, Дмитрій)
- Гергей Гуйяш
- Девід Кемерон
- Ділан Ешільгоз-Зегеріус
- Енс Столтенберг
- Мая Санду
- Міхеїл Саакашвілі
- Мустафа/Масі Найєм
- Нікос Христодулідіс (президент Кіпру)
- Петер Сійярто
- Реджеп Тайїп Ердоган
- Саулі Нііністьо
- Фуміо Кішіда
- путін

З маленької літери також пишуться усі ПІБ топових чиновників рф

Назви соцмереж (але назви компаній – латиницею):

- Інстаграм, Фейсбук (але компанія Meta)
- соцмережа X (раніше – Твіттер)
- Телеграм (але компанія Telegram Messenger Inc.)
- Ютуб (компанія YouTube, зараз є підрозділом компанії Google)

Назви озброєнь (західні – латиницею):

- ATACMS
- FPV-дрони (чи дрони FPV)
- Gerard (в цитатах відмінюємо за прикладом «Шахедів»)
- IRIS-T
- NASAMS

IV. СТАНДАРТИ НАПИСАННЯ ПОСТІВ У СОЦМЕРЕЖАХ УКРІНФОРМУ

Агентство має свої **україномовні сторінки** у [Фейсбуці](#), [Твіттері](#), [Телеграмі](#), [Інстаграмі](#) та популярний канал у [Ютубі](#). Окрім того, у Фейсбуці та Твіттері є сторінки англійською, німецькою, іспанською, французькою, польською та японською мовами. Загальна аудиторія станом на січень 2024 року складає близько **1,48 млн. фоловерів**.

Стрічка Укрінформу у соцмережах **подає новини** переважно у вигляді:

- **коротких новинних заміток** і посилання на новину на сайті у Телеграмі та Фейсбуці;
- заголовку новини та посилання на новину на сайті у Твіттері;
- фоторепортажу або відеорепортажу у Інстаграмі. В основі замітки лежить соціально значуща інформація, тобто така, що цікавить достатньо велику кількість людей.

Завдяки своєму статусу Українського національного інформаційного агентства й [функціям, передбаченим статусом суб'єкта](#) системи державного іномовлення України, Укрінформ є **основним джерелом інформації про роботу державних органів** та офіційних новин з України для іноземної аудиторії.

У роботі в соціальних мережах агентство керується [Конституцією України](#) та нормами відповідного чинного законодавства у сфері медіа: [Законом України «Про медіа»](#), [Законом України «Про суспільні медіа України»](#), [Законом України «Про інформацію»](#), [Законом України «Про систему іномовлення України»](#), [Законом України «Про рекламу»](#), а також рекомендаціями Незалежної медійної ради. Зокрема, агентство дотримується наступних стандартів:

- утримуватися від використання для професійних цілей соцмереж та месенджерів, які мають низький рівень захисту та розмиті правила користування;
- дотримуватися правил републікації матеріалів з інших акаунтів і ресурсів;
- перевіряти інформацію, яка публікується, навіть у приватних акаунтах;
- обережно ставитися до джерел інформації в соцмережах;
- контролювати, що потрапляє у прями ефіри (лайвстріми);
- дотримуватися Кодексу етики українського журналіста;
- діяти незалежно;
- узгоджувати з редакцією використання робочих матеріалів на особистій сторінці;

- залишатися нейтральним щодо тем, з якими журналісти працюють у конкретному медіа;
- не цензурувати коментарі та реакції підписників;
- оскаржувати погану модерацію.

У статті 29 Закону України «Про інформацію» зазначено, що предметом суспільного інтересу є інформація, яка:

- свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України;
- забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків;
- свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб.

У журналістиці соціально значуща інформація охоплює значно ширшу тематику. Можемо виокремити такі теми:

Події, що охоплюють велику кількість людей. Ідеться про війни, катастрофи, стихійні лиха, міжетнічні й соціальні конфлікти тощо.

До цієї групи можна також віднести **правові акти та дії влади**, які стосуються багатьох людей (закони, постанови, укази, різні обмеження, наприклад, щодо дотримання карантину, пільги тощо). Дії, які стосуються великої кількості людей, можуть чинити також інші особи чи групи осіб.

Події, у яких беруть участь ньюзмейкери, посадові особи. Публічні дії, висловлювання таких людей завжди в центрі уваги інформантства. Сюди ж відносяться конфлікти, скандали за їхньою участю, подробиці особистого життя, кадрові зміни, зустрічі, візити, переговори.

Події за участю державних і громадських органів та організацій, підприємств, партій та інших груп людей.

Публічне реагування на соціально значущі події, коментарі осіб або груп людей. Ідеться не про саму подію, а про реакцію на неї, тобто коментарі, заяви, оголошення про акції тощо. Це можуть бути як поширювані особою чи групою людей заяви, так і ексклюзивні, роздобуті журналістом коментарі та висловлювання.

Зміни на ринках. Як правило, такі події теж стосуються великої кількості людей, але ми виокремлюємо їх, аби підкреслити тематичну особливість таких матеріалів. Ідеться про товарні, фондові, валютні та інші ринки, випуск нової продукції (чи припинення випуску), зміни на ринках землі, нерухомості, медичних препаратів, тестів для визначення захворювання на коронавірус і таке ін.

Кримінал, суди, гучні розбірки. В основі постів на цю тему лежить або «унікальна» подія, або справді резонансна, «жахлива». «Кримінальна» інформація може також вважатися такою, у якій бере

участь велика кількість людей (серійні вбивства, масові пограбування тощо). Тут важливо не збитися на повідомлення про дрібні, тривіальні випадки.

«Цікава» інформація. Цікаві (унікальні), часом трагічні випадки з людського життя, часто на соціальну тематику, також заслуговують на увагу національного інформаційного агентства. До цієї тематики слід віднести також повідомлення про наукові відкриття. Події з життя тваринного світу чи природи загалом теж можуть лежати в основі постів.

Нові дані, тенденції. Предметом посту може також бути оприлюднення даних, повідомлення про нові тенденції, тренди, які є цікавими для великої кількості людей, але не завжди є новиною в прямому значенні цього слова (новиною є лише факт їх оприлюднення). Ідеться про соціологічну, економічну, статистичну інформацію.

Важлива для України інформація на міжнародну тематику. Укрінформ подає зарубіжні новини, якщо їх предметом є: 1) резонансні події, що висвітлюються світовими медіа; 2) події, які стосуються України чи українців; 3) зарубіжні події, що їх ексклюзивно для інформативного коментують українці (учасники, свідки, фахівці, експерти, представники влади, відомі люди тощо), котрі перебувають як за кордоном, так і в Україні; 4) події, що опосередковано впливають на Україну.

[Стаття 41 Закону України «Про медіа»](#) передбачає, що інформаційні пости в соціальних мережах Укрінформу **виходять державною мовою**, а також іншими мовами в порядку, визначеному [Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»](#).

Тон комунікації згідно [«Комунікаційної стратегії Укрінформу»](#) повинен бути **інтелектуальним та стриманим**. У матеріалах, що повідомляють офіційні новини, необхідно підкреслювати безумовну достовірність новин, офіційне підтвердження та сприяти формуванню довіри до матеріалів Агентства. Водночас для кращого залучення аудиторії у розважальних постах варто використовувати дружній та більш неформальний тон.

Тон комунікації Укрінформу можна визначити як: серйозний, достовірний, але водночас простий для сприйняття, впевнений, зрозумілий, проте не бюрократичний і нудний.

Також, варто додати ще один вимір до класичних характеристик – впевненість. **Усі твердження мають бути підкріплені фактами та цифрами.** При наведенні цифр важливо пояснювати контекст, що вони означаються для читача, та для загального розуміння новини.

На початок посту виноситься **головна думка** новинної замітки. Як правило, вона повторює лід новини на сайті, але в спрощеному вигляді.

Не можна у постах вживати складні, незрозумілі конструкції. Складні висловлювання варто **спрощувати** або переповідати своїми словами, не спотворюючи суті сказаного. Слід уникати вживання довгих назв чи посад, а також незрозумілих абревіатур.

Важливо виокремити нову інформацію у пості, уникаючи повторів і загальних фраз.

Мовностилістичні засоби експресії можливі й бажані для залучення широкої аудиторії.

Посилання на джерело та спосіб передачі інформації є обов'язковими елементами посту.

Законодавство розрізняє поняття **офіційні та неофіційні джерела інформації**. Про офіційні джерела йдеться в законах «Про інформацію», «Про медіа», Цивільному кодексі. Зокрема, до офіційних джерел належать усні та письмові заяви, повідомлення, відповіді на запити тощо посадових осіб, пресслужб, речників, керівників компанії, партій, органів влади, колективних органів управління, правові акти, декларації про доходи, судові рішення та інші документи, а також офіційні вебсторінки організацій та установ. Офіційні джерела не потребують додаткової перевірки, і за їх поширенням агентство не несе відповідальності.

Щодо неофіційних джерел, то завжди слід мати на увазі, що ЗМІ поділяють з ними відповідальність у разі поширення неправдивої або спотвореної інформації. Посилаючись на неофіційне джерело, автор/редактор має бути переконаний у достовірності інформації, зберігати докази коректності посилання.

У журналістиці джерелом прийнято вважати суб'єкт висловлювання чи коментаря, документ, зміст якого лежить в основі замітки, кореспондента, який є свідком події чи заходу, пресконференцію, брифінг, інші засоби масової інформації тощо.

У кожному пості, поширеному від імені Укрінформу, бажано, щоб містилося **посилання на Укрінформ**.

Цитування бажане в тому разі, якщо в основі посту лежать висловлювання, документ, рішення влади, партії, органу самоврядування тощо.

Якщо пост будується на чиемусь висловлюванні, то **дослівне цитування** є обов'язковим. Цитата може повторювати думку, сформульовану в заголовку або «розвивати» її. Проте в корпусі посту таке дублювання є небажаним. Цитата має бути ніби продовженням думки, у якій передано суть висловлювання.

Резонансні події, до яких прикута увага ЗМІ, мають **висвітлюватися якомога оперативніше**. У цьому разі не потрібно очікувати завершення події, а передавати нові деталі в міру їх отримання.

Але це не стосується висвітлення у соцмережах наслідків обстрілів. **Фото (чи відео) зруйнованої після ворожих обстрілів інфра-**

структури можна публікувати «по завершенню бойових дій: **12 годин для військових об'єктів, через 3 години – для цивільних об'єктів**», згідно [заяві](#) Міністерства культури та інформаційної політики, Міністерства оборони України та представників ЗМІ.

Згідно ст. 11 Конституції України **Укрінформ сприяє консолідації та розвитку української нації**, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Згідно ст. 15 Конституції України **цензура заборонена**. Також жодна ідеологія не може визнаватися як обов'язкова.

Стаття 34 Конституції України **гарантує кожному право на свободу думки і слова**, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

Також цією статтею закріплено в Конституції, що здійснення цих прав **може бути обмежене** законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Стаття 64 Конституції України обмежує права надані у попередніх статтях, адже **в умовах воєнного або надзвичайного стану** можуть встановлюватися **окремі обмеження прав і свобод** із зазначенням строку дії цих обмежень.

Стаття 45 [Закону України «Про медіа»](#) зобов'язує Укрінформ **невідкладно поширювати офіційні повідомлення про надзвичайні ситуації** на вимогу державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, що уповноважені законом приймати рішення в умовах надзвичайних ситуацій.

Модераційна політика контенту Укрінформу спирається на законодавство України а також зібрання [політик компанії Meta](#), а також стандарти її спільноти, на [правила та політику соцмережі X](#) та на [правила модерування контенту та коментарів у YouTube](#).

В цілому у соцмережах Укрінформу заборонено поширювати таку інформацію (Стаття 36 Закону України «Про медіа») :

Матеріали, що зображують статеві органи чи є порнографічними (крім випадків зображення оголених жіночих грудей як частини мистецьких проєктів чи для інформування про хвороби).

Залякування та переслідування (у візуальній або текстовій формі);

Матеріали, що загрожують дітям: оголеність, фізичне насильство і сексуальна експлуатація.

Матеріали, що пропагують чи популяризують небезпечні організації (переважно це стосується терористичних та екстремістських організацій).

Фейкові акаунти (акаунти фанклубів чи сторінки з псевдонімами дозволені, але мають спеціально позначатися як сторінки, що не належать реальній людині).

Мова ворожнечі.

Товари, обмежені у обігу: наркотики та вогнепальна зброя (лише в контексті продажу таких товарів. Так, дискусії щодо регулювання зброї чи зображення зброї як такої не блокуються).

Спам.

Самогубство та заклики до завдання шкоди собі чи іншим людям.

Насильство, підбурювання до насильства, надмірно важкий для сприйняття контент (наприклад, повідомлення про злочини, геноцид, порушення прав людини, природні катаклізми без супроводу інформації зображеннями).

Твердження та/або зображення щодо інтелектуальної, фізичної, соціальної чи іншої переваги однієї статі над іншою та/або щодо стереотипних ролей чоловіка та жінки, що пропагують принизливе та зневажливе ставлення.

Твердження, що заперечують або виправдовують злочинний характер комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років в Україні, злочинний характер націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, створює позитивний образ осіб, які обіймали керівні посади у цих режимах та союзних ним, а також **символіку комуністичного або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму**, крім випадків, передбачених [Законом України](#) «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

Твердження, у яких принижується або зневажається державна мова, та інформацію, що заперечує або ставить під сумнів існування українського народу (нації) та/або української державності та/або української мови.

Заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади, а також розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій ([ст. 109 Кримінального Кодексу України](#)).

Інформація з обмеженим доступом: конфіденційна, таємна та службова (відповідно до [ЗУ «Про доступ до публічної інформації»](#)).

Конфіденційною є інформація про фізичну особу (освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дата і місце народження, майновий стан та інші персональні дані) Покарання за поширення конфіденційної інформації визначається у [ст. 182 ККУ «Порушення недоторканності приватного життя»](#).

Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю. Розголошення такої інформації може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Поширення її може потягти за собою порушення [статей Кримінального кодексу](#), зокрема:

Ст. 114-2 «Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України».

Ст.ст. 436-2, 111-1 КК України.

Ст. 111 КК України «Державна зрада».

У зв'язку з введенням воєнного стану національна безпека стала надважливою, і конституційні права і свободи людини і громадянина можуть обмежуватися. Наприклад, таємниця листування, свобода слова, свобода пересування тощо. Ці всі випадки описані в [статті 8 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану»](#).

Виправдовувати або визнавати правомірною, заперечувати збройну агресію Російської Федерації проти України, заперечувати тимчасову окупацію частини території України, а також глорифікувати осіб, які здійснювали збройну агресію, виготовлення, поширення матеріалів, з використанням ЗМІ (Ст. 436 -2 КК України), крім випадків, передбачених [Законом України](#) «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну».

При публікації **інформацію про зниклого воїна**, потрібно брати до уваги [Наказ головнокомандувача Збройних сил України від 03.03.2022 № 73](#) «Про організацію взаємодії між Збройними силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану» та закон

[«Про персональні дані»](#). Зокрема, утриматися від публікації даних про частину, де служив воїн, її дислокацію, чисельність тощо.

Фото (чи відео) зруйнованої після ворожих обстрілів інфраструктури можна публікувати «по завершенню бойових дій: 12 годин для військових об'єктів, через 3 години – для цивільних об'єктів», згідно [заяві](#) Міністерства культури та інформаційної політики, Міністерства оборони України та представників ЗМІ.

При публікації фото дитини (особи до 18 років) потрібна [згода одного із батьків](#). [Статтями 31-32 ЦК України](#) не передбачене право особи до 18 років надати дозвіл на використання свого фото.

[Ст.42, ст. 112 Закону України «Про медіа»](#) дозволяє публікацію фото дитини лише у випадках, коли це важливо для безпеки дитини, або це може сприяти ідентифікації дитини, яка задіяна у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, в кримінальному провадженні у будь-якому статусі або стосовно якої є інформація про здійснення нею правопорушення, а також для ідентифікації її особи у разі самогубства дитини.

[ЗУ «Про авторське право і суміжні права»](#) визначає правомірне та неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Таким чином, якщо авторський твір використано відповідно до законодавства, але без згоди автора, то неодмінно **треба робити посилання на автора і на джерело, звідки запозичений твір**.

[Стаття 8 закону «Про рекламу»](#) визначає, що забороняється:

- поширювати інформацію щодо товарів, виробництво, обіг чи ввезення на митну територію України яких **заборонено**;
- наводити **твердження чи зображення, які є дискримінаційними**, розпалюють ненависть до окремих осіб чи груп осіб за певними ознаками;
- надавати відомості або **закликати до порушення законодавства** та шкоди здоров'ю або життю людини та/або довкіллю, а також спонукати до нехтування засобами безпеки;
- використовувати засоби і технології, які впливають на підсвідомість споживачів реклами;
- дискримінувати осіб, які не користуються рекламованим товаром;
- використовувати або **імітувати зображення Державного Герба України, Державного Прапора України, звучання Державного Гімну України**, державні символи іноземних держав та міжнародних організацій, якщо це пропагує неповагу до них або вводить споживачів в оману;
- використовувати **офіційні назви державних органів**, органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, міжнародних об'єднань, крім деяких винятків;

- використовувати **зображення або ім'я фізичної особи без її згоди**, наданої в письмовій (електронній) формі, або згоди інших осіб, отриманої у порядку, передбаченому законодавством; згода на використання зображення не вимагається, якщо особа позувала чи виконувала роль в рекламі за винагороду, або якщо її зображення використовують для анонсу твору чи заходу, до яких вона долучалася;
- **імітувати або копіювати** текст, зображення, музичні чи звукові ефекти, що використовуються в рекламі інших товарів;
- рекламувати послуги, пов'язані з концертною, гастрольною, фестивальною діяльністю, **без інформації про використання фонограм**;
- розповсюджувати **рекламу з елементами жорстокості**, насильства, порнографії, цинізму, приниження людської честі та гідності.;
- розповсюджувати **рекламу про спорудження об'єкта житлового будівництва** з використанням коштів фізичних та юридичних осіб без наявності у замовника будівництва права власності або користування земельною ділянкою, на якій споруджується об'єкт, права на виконання будівельних робіт на конкретному об'єкті;
- рекламувати **послуги з ворожіння та гадання**;
- наводити твердження та/або зображення щодо інтелектуальної, фізичної, соціальної чи іншої **переваги однієї статі над іншою** та/або щодо стереотипних ролей чоловіка та жінки, що пропагують принизливе та зневажливе ставлення;
- використовувати зображення тіла людини (частини тіла) виключно як сексуального об'єкта з метою привернення уваги споживача та/або посилення (слова, звуки, зображення) на **сексуальні стосунки, що не стосуються рекламованого продукту** чи способу його споживання.

Стаття 9 [закону «Про рекламу»](#): Реклама повинна бути чітко відокремлена від іншої інформації з використанням слова «реклама». Плашки «Партнерський», PR, «Новини компаній» технічно не є коректним маркуванням.

V. ЕТИЧНИЙ КОДЕКС РЕДАКЦІЇ ЩОДО ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВОЇ ПОЛІТИКИ

У своїй діяльності Укрінформ керується Методичними рекомендаціями з висвітлення в медіа гендерної рівності, запобігання насильству, проявам сексизму та гендерних стереотипів, [затвердженими наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 16.06.2023 №333](#).

Методичні рекомендації розроблено з метою підвищення рівня розуміння суспільством та суб'єктами медіа принципів гендерної рівності в контенті, впровадження гендерно чутливих індикаторів, що впливатимуть на формування позитивного образу жінки-лідерки, позбавленого усталених стереотипних уявлень, а також забезпечення використання в медіа єдиних підходів та інструментів щодо формування нульової толерантності до насильства, зокрема, за ознакою статі.

Згідно з [«Методичними рекомендаціям з висвітлення в медіа гендерної рівності, запобігання насильству, проявам сексизму та гендерних стереотипів»](#), які затвердило Міністерство культури та інформаційної політики України на основі рекомендацій Нацради, **варто подавати інформацію з дотриманням збалансованого представництва жінок і чоловіків**, шукаючи експертку і фахівчинь із тих тем, в яких жінки представлені несправедливо менше. Зокрема, у військовій справі, армії, політиці, економіці тощо.

Норми поведінки, зовнішній вигляд або певні професії не залежать від статі. Тому недоречно зосереджуватися на цьому, коли йдеться про виконання професійних обов'язків. Це ж стосується релігії, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, національності, расової приналежності, громадянства, інвалідності, соціального та сімейного стану.

Варто уникати поширення контенту, який сприяє або може сприяти сексуалізації чи об'єктивації жінок і чоловіків. Не треба послуговуватися застарілими стереотипними образами жінок на кшталт: «жінка-берегиня», «жінка-барбі» або «жінка – слабка стать». **Також медіа рекомендують уникати коментування зовнішності:** акцентів на одязі, зачісці, макіяжі або ж питань, чи є в них час на сім'ю, ведення господарства.

Також недоречним є згадування про жінок крізь призму дружин відомого чоловіка.

Рекомендовано більше приділяти увагу темам прав жінок, гендерної рівності, проблематиці домашнього та сексуального насильства, представленості жінок у політиці, спорті, військових спеціальностях та процесах відновлення України.

Під час висвітлення тематики домашнього насильства треба **розрізняти та повідомляти аудиторію про різні форми насильства**: фізичне, сексуальне, психологічне та економічне. У текстах також слід **зазначати контакти й адреси допомоги постраждалим** і супроводжувати матеріали **фаховими коментарями правозахисних організацій та експертів**.

Варто **зменшити надмірну сенсаційність при подачі інформації**: не використовувати стереотипні заголовки та не супроводжувати текст різючими фотографіями чи ілюстраціями. Також потрібно **наголошувати на факті скоєного злочину, а не на його деталях та емоціях** постраждалої особи. Медіа мають дбати про її конфіденційність, зважати на ризики повторної травматизації.

Під час **висвітлення тематики сексуального насильства**, пов'язаного із конфліктом (СНПК), журналістам та іншим суб'єктам у сфері медіа варто керуватися [Глобальним кодексом поведінки щодо збору та використання інформації про систематичне сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом \(Кодексом Мурад\)](#).

У кодексі наводять стандарти безпечного, ефективного й етичного збирання та використання інформації про постраждалих від СНПК.

VI. МЕТОДИКА ДОТРИМАННЯ СТАНДАРТІВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ

Інформаційна стрічка Укрінформу подає новини переважно у вигляді подієвих заміток. В основі замітки лежить соціально значуща інформація, тобто така, що цікавить достатньо велику кількість людей.

ПРЕДМЕТ ВИСВІТЛЕННЯ

Законодавство України містить поняття «суспільний інтерес», який стосується запитів громадян до державних та самоврядних органів влади й також має враховуватися у висвітленні подій державним інформаційним агентством. Так, у статті 29 Закону України «Про інформацію» зазначено, що предметом суспільного інтересу є інформація, яка:

- свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України;
- забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків;
- свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб.

У журналістиці соціально значуща інформація охоплює значно ширшу тематику. Можемо виокремити такі теми:

Події за участю великої кількості людей. Ідеться про війни, катастрофи, стихійні лиха, міжетнічні й соціальні конфлікти тощо. Такі новини завжди пріоритетні в повідомленнях світових інформаційних агентств (наприклад, щодо порушення домовленостей про припинення вогню на Донбасі, пожежу в Чорнобильській зоні).

До цієї групи можна також віднести правові акти та дії влади, які стосуються багатьох людей (закони, постанови, укази, різні обмеження, наприклад, щодо дотримання карантину, пільги тощо).

Дії, які стосуються великої кількості людей, можуть чинити також інші особи чи групи осіб. Скажімо, протестувальники блокують рух транспорту або погрожують таким блокуванням, авіакомпанія налагоджує випуск нового пасажирського літака, відкривається новий завод тощо.

Події, у яких беруть участь ньюзмейкери, посадові особи. Публічні дії, висловлювання таких людей завжди в центрі уваги інформагентства. Сюди ж відносяться конфлікти, скандали за їхньою участю, подробиці особистого життя, кадрові зміни, зустрічі, візити, переговори.

Події за участю державних і громадських органів та організацій, підприємств, партій та інших груп людей. Це те саме, тільки в центрі уваги не особа, а організація, підприємство, група людей. Наприклад, внутрішньо- чи міжпартійні конфлікти, боротьба навколо прав власності щодо підприємства, банку тощо (особливо резонансна, як, скажімо, з Приватбанком).

Публічне реагування на соціально значущі події, коментарі осіб або груп людей. Йдеться не про саму подію, а про реакцію на неї, тобто коментарі, заяви, оголошення про акції тощо. Це можуть бути як поширювані особою чи групою людей заяви, так і ексклюзивні, роздобуті журналістом коментарі та висловлювання.

Зміни на ринках. Як правило, такі події теж стосуються великої кількості людей, але ми виокремлюємо їх, аби підкреслити тематичну особливість таких матеріалів. Йдеться про товарні, фондові, валютні та інші ринки, випуск нової продукції (чи припинення випуску), зміни на ринках землі, нерухомості, медичних препаратів, тестів для визначення захворювання на коронавірус і таке ін.

Кримінал, суди, гучні розбірки. В основі заміток на цю тему лежить або «унікальна» подія (наприклад, пограбовано сексшоп, злочинець утік із залу суду), або справді резонансна, «жахлива». «Кримінальна» інформація може також вважатися такою, у якій бере участь велика кількість людей (серійні вбивства, масові пограбування тощо). Тут важливо не збитися на повідомлення про дрібні, тривіальні випадки.

«Цікава» інформація. Цікаві (унікальні), часом трагічні випадки з людського життя, часто на соціальну тематику, також заслуговують на увагу національного інформаційного агентства (підприємець здійснив акт самоспалення біля приміщення податкової адміністрації; бурий ведмідь покусав у зоопарку чоловіка; пенсіонер зробив із «Запорожця» лімузин; плавця, який під час карантину переплив Дніпро, затримували чотирнадцять поліцейських тощо).

До цієї тематики слід віднести також повідомлення про наукові відкриття, а також повідомлення зі сфери езотерики, містики, «божих промислів» (поява НЛО, квазінаукові прогнози, паломництво до «зображення» Діви Марії на дереві, сходження священного вогню на Великдень тощо).

Події з життя тваринного світу чи природи загалом теж можуть лежати в основі замітки.

Нові дані, тенденції. Предметом замітки може також бути оприлюднення даних, повідомлення про нові тенденції, які є цікавими для великої кількості людей, але не завжди є новиною в прямому значенні цього слова (новиною є лише факт їх оприлюднення). Йдеться про соціологічну, економічну, статистичну інформацію (наприклад, кількість пожеж за певний період зросла на третину, істотно скоротилося вживання алкогольних напоїв, збільшилася заборгованість з виплати пенсій, зменшився приріст захворюваності на коронавірус тощо).

Важлива для України інформація на міжнародну тематику. Укрїн-

форм подає зарубіжні новини, якщо їх предметом є: 1) резонансні події, що висвітлюються світовими медіа; 2) події, які певним чином стосуються України чи українців; 3) зарубіжні події, що їх ексклюзивно для інформгентства коментують українці (учасники, свідки, фахівці, експерти, представники влади, відомі люди тощо), котрі перебувають як за кордоном, так і в Україні.

Отже, по-перше, інформація має бути соціально значущою, по-друге – справді новиною, по-третє, чітко сформульованою й належно аргументованою. Інформація, що не відповідає цим критеріям, не може бути оформлена в замітку.

Перед написанням замітки автор повинен замислитися над питанням, ПРО ЩО він писатиме, інакше кажучи, яку ідею покладе в основу матеріалу. Якщо ідей кілька, їх доцільно розбити на кілька заміток, а не намагатися вмістити в одну. Водночас не слід надмірно дробити інформацію; якщо в основі заміток лежить інтерв'ю або пресконференція, не варто кожному новому висловлюванню присвячувати окремий матеріал – краще розбити висловлені думки на кілька блоків, на основі яких сформулювати замітки.

Наприклад, ви побували на пресконференції високопосадовця, який займається питаннями боротьби з коронавірусом в Україні. Він повідомив таке: з наступного місяця послаблюються обмеження щодо відвідання громадянами парків та користування громадським транспортом; приріст захворюваності на COVID-19 упав до 5 відсотків; у світі спостерігається уповільнення поширення вірусу; з Японії надійшла велика партія ліків від COVID-19; з Китаю прибули тести на виявлення коронавірусу та маски; Євросоюз виділив Україні мільярд доларів на подолання наслідків карантинних обмежень; Міжнародний валютний фонд готовий надати кредит, який сприятиме пом'якшенню удару по економіці від карантину. Якщо вся ця інформація належно аргументована, на ній можна побудувати три замітки: про послаблення карантинних обмежень; про ввезення імпортованих ліків, тестів та засобів захисту; про міжнародну фінансову допомогу Україні.

ТЕРМІНОВІСТЬ

Резонансні події, до яких прикута увага ЗМІ, мають висвітлюватися якомога оперативніше. У цьому разі не потрібно очікувати завершення події, а передавати нові деталі в міру їх отримання (іноді такі замітки можуть складатися лише з заголовків – так звані «флеші»). Наприклад, висловлювання президента США про Україну слід передавати негайно, а не чекати закінчення пресконференції чи зустрічі. Так само висвітлюється надходження даних від Центрвиборчкому під час виборів, хід розслідування резонансної катастрофи, розвиток гучного конфлікту, важливі події за участю ньюзмейкерів, процес ухвалення важливого документа тощо.

Терміновість маркується усно, письмово або спеціальними позначками в програмі.

Таким чином, за наповненістю деталями, яка залежить від терміновості передачі інформації та важливості події, потік повідомлень може бути налагоджено таким чином:

- замітка подається як коротке повідомлення з кількох речень – до двох-трьох абзаців (зادля оперативності) й оновлюється один або кілька разів. У результаті виходить хроніка або розширена замітка;
- випускається серія заміток (більше, ніж дві) про одну подію, яка розвивається в часі, – у міру надходження матеріалів (деталей, коментарів, нових фактів тощо);
- подія висвітлюється в одній-двох замітках.

СКЛАДНИКИ ЗАМІТКИ

- Заголовок.
- Лід.
- Посилання на джерело.
- Зазначення способу передачі інформації в Укрінформ, місця й дати події.
- Основний текст (корпус).
- Бекграунд (за потреби).

«ШАБЛОНИ» ЛІДУ

У потоці соціально значущої інформації важливо побачити власне новину, інакше кажучи – інформаційний привід для повідомлення. Формулювання новини і має бути відповіддю на запитання, про що йдеться в замітці. Як правило, коротко сформульована новина є її початком, або лідом. У ліді має бути коротко й чітко передано суть інформації, названі її суб'єкти, вказані часові та просторові або інші орієнтири.

Загалом лід дає відповіді на шість питань, що починаються зі слів: хто? що? де? коли? чому? яким чином?

«Ідентифікатори». У ліді обов'язково використовуються слова, які співвідносять повідомлення з реальністю, є ключовими та ідентифікують журналістський матеріал. До них належать імена, посади, топоніми, назви органів влади, партій, організацій, компаній (Дональд Трамп, Денис Шмигаль, Слуга народу, Президент України, мер Києва, Італія, Пентагон, Керченська протока, Вінниця, «ДНР», ОРДЛО, Приватбанк, КБ «Антонов», «Рошен»); актуальні терміни, професіоналізми, звороти, які часто використовуються у ЗМІ в конкретний період часу (COVID-19, імпічмент, лінія розмежування, режим тиші, окупація, анексія, соціальне дистанціювання, карантин); алюзії до

актуальних цитат, дій відомих людей чи подій («антиколомойський закон», «стадіон так стадіон», «Україна – не Росія», «плівки Єрмака»); актуальні цифри.

Роботу над інформацією полегшує знання «шаблонів» лідів:

У ліді формулюється суть «нової» події. Як правило, це розповідне речення, актуальне членування якого чітке й однозначне. Тема (вихідна частина, предмет висловлювання) завжди передує ремі (повідомлюваному, тобто «новій» інформації). Цей лід використовується в замітці про подію, яка щойно відбулася, і про неї не повідомлялося раніше. Це можуть бути новини, пов'язані з діяльністю посадових осіб, органів державної влади, відомих людей, надзвичайними ситуаціями, важливими міжнародними подіями тощо.

Наприклад:

- Уряд звільнив голову Державної податкової служби Сергія Верлана та голову Митної служби Максима Нефьодова.
- У китайському місті Ухані, який був епіцентром поширення коронавірусу, одужав останній тяжкохворий пацієнт з діагнозом COVID-19.
- Третій форум регіонів України та Білорусі планують провести в жовтні у білоруському місті Гродно; В австрійському Шпільберзі на трасі Red Bull Ring 5 та 12 липня пройдуть два етапи «Формули-1».

Неправильно:

- У четвер у Києві відбувся III з'їзд партії «Європейська солідарність» (суть новини не у факті проведення з'їзду, а в тому, що він ухвалив, чи що на ньому було заявлено).
- Президент України Володимир Зеленський зустрівся з прем'єр-міністром Денисом Шмигалем (слід починати з того, про що вони говорили чи домовилися).
- Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про інформацію» (потрібно сформулювати суть внесених змін, а не констатувати факт прийняття закону).
- Конституційний суд розглянув справу за зверненням 180 народних депутатів щодо конституційності ст. 5 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (краще зосередити увагу на суті звернення депутатів).

Такі початки можна вважати виправданими лише в разі, якщо йдеться справді про унікальний з'їзд, зустріч чи правовий акт або якщо самі ці події можна вважати резонансними. Наприклад: Верховна Рада на ранковому засіданні ухвалила Державний бюджет України на 2020 рік (головні положення бюджету вже відомі, важливий сам факт його ухвалення); Президент Володимир Зеленський підпи-

сав закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення (суть закону відома, важливим є сам факт підписання його Президентом).

Не можна починати зі складних, незрозумілих формулювань:

- Жорсткість монетарних умов, які сформовані правлінням Національного банку України, не сприяє активізації ділової активності суб'єктів. Натомість, зниження облікової ставки в нинішніх умовах є лише напівмірою. Про це заявив голова Ради Національного банку України Богдан Данилишин у Фейсбуці. (Краще: Голова Ради Національного банку України Богдан Данилишин піддав критиці жорсткі монетарні заходи правління НБУ).
- Росія намагається нав'язати Україні власну логіку та сценарій реалізації Мінських домовленостей, які полягають у фактичній «придністровізації» конфлікту. Аби вивести з глухого кута питання врегулювання російсько-українського конфлікту на Донбасі, Громадська рада при МЗС пропонує керівництву держави низку кроків. Про це йдеться в тексті заяви Громадської ради. (Краще акцентувати увагу на суті пропозицій Громадської ради).
- У провадженні, яке було зареєстровано за зверненням нардепа Гео Лероса щодо отримання хабарів під час призначення на держпосади, було змінено кваліфікацію із зловживання впливом на шахрайство, і справу передали в поліцію. (Краще: Спеціалізована антикорупційна прокуратура передала справу щодо «плівок Єрмака» в поліцію, перед цим змінивши кваліфікацію на шахрайство).

У ліді викладається «нове» в події, яка розпочалася раніше й відстежується агентством. У таких лідях нерідко рематична частина повідомлення, написаного за першим шаблоном, виступає як тематична, оскільки «нова» інформація першого повідомлення про подію, стає «старою» для подальших повідомлень про її розгортання або нові деталі, коментарі щодо неї. Попередню інформацію слід коротко включити в лід і докладно викласти у бекграунді.

Наприклад:

- Співробітники поліції затримали 47-річного жителя міста Білгород-Дністровський Одеської області, якого підозрюють у тому, що вдосвіта 24 квітня він підірвав гранату в дворі одного з жителів села цього району...
- Як повідомляв Укрінформ, сьогодні вранці біля дверей будинку одного з жителів Білгород-Дністровського району Одещини невідомий підірвав гранату, постраждалих немає, пошкоджено двері (вранці було повідомлено про злочин, згодом з'явилася нова інформація: підозрюваного в злочині затримано).
- На сьогодні вдалося знайти спосіб часткового погашення заборгованості перед працівниками Кременецької районної лікарні та

Почаївської лікарні у Тернопільській області. Про це заступник міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Віктор Ляшко повідомив у Фейсбуці (не можна починати з повідомлення про наявність заборгованості)...

- Як повідомлялося, 23 квітня Ляшко у телеєфірі коментував інформацію голови Кременецької райради Володимира Стефанського про те, що перед працівниками лікарні міста Почаїв існує зарплата заборгованість у розмірі 400 тисяч гривень.
- Україна, Канада, Швеція, Афганістан та Сполучене Королівство продовжують спільно працювати задля проведення незалежного і прозорого розслідування збиття українського літака поблизу Тегерана та відновлення справедливості щодо жертв авіакатастрофи (не можна починати з повідомлення про авіакатастрофу, оскільки про це давно відомо)...
- Про це йдеться у спільній заяві держав-учасниць Міжнародної групи з координації допомоги жертвам катастрофи рейсу MAV PS752... Як повідомлялося, 8 січня 2020 року після зльоту з аеропорту Тегерана ракетою був збитий літак Boeing-737 авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України», що здійснював рейс PS752 за маршрутом Тегеран – Київ.
- Жоден критичний об'єкт Зони відчуження не постраждав під час пожеж, що тривають з 4 квітня...
- Як повідомляв Укрінформ, у Чорнобильській зоні триває ліквідація пожежі. Збитки попередньо оцінюються у десятки мільйонів гривень. Представники ДСНС неодноразово наголошували, що загрози для критично важливих об'єктів Зони відчуження немає.

Неправильно:

- Як уже повідомляв Укрінформ, у Чорнобильській зоні триває масштабна пожежа. Сьогодні пожежники погасили великі ділянки лісу, охоплені вогнем (суть новини слід викладати не в другому, а в першому реченні. Початок з посилання чи самопосилання неприпустимий).
- Триває пошук зниклого на північному узбережжі Туреччини керованого українським екіпажем літака Ан-28 гвінейської авіакомпанії. Однак досі, як повідомили Укрінформ у Міністерстві з надзвичайних ситуацій, жодних слідів загибелі літака не виявлено (інформацію в першому та другому реченнях краще переставити місцями).
- «Нове» висловлювання ньюзмейкера (групи людей, колективного органу, особи, уповноваженої заявляти від імені ньюзмейкера) прирівнюється до новини й теж може бути інформаційним приводом для написання замітки. Висловлювання слід подавати у спрощеному переказі – без лапок.

Наприклад:

- Позиція політичного керівництва України та його намір здійснювати конкретні кроки для досягнення миру на Донбасі є проявом

тактичної мудрості, адже не дає Росії підстав звинуватити Україну у зриві Мінських домовленостей та вимагати від Заходу скасування санкцій. Про це у п'ятницю під час віртуальної конференції в рамках Київського безпекового форуму сказав Спеціальний представник Сполучених Штатів з питань України у 2017-2019 роках Курт Волкер, повідомляє кореспондент Укрінформу.

- Поки ціни на нафту низькі, Україна має схвалити законодавство про формування нафтових запасів і почати їх формувати. Про це у коментарі Укрінформу повідомила президент DIXI Group Олена Павленко.

Важливо виокремити саме нове, уникаючи повторів і загальних фраз на кшталт:

- Дуже важливо, аби виплата зарплати медичним працівникам була вчасною, заявив головний державний санітарний лікар України Віктор Ляшко.
- Українці під час карантину особливо мають дотримуватись усіх відомих рецептів здорового способу життя. Про це сказав у інтерв'ю Укрінформу імунолог, доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб та дитячої імунології НМАПО ім. П.Л. Шупика Федір Лапій, повідомляє кореспондент агентства.
- Міжнародна космічна станція (МКС) обертається навколо планети Земля зі швидкістю в понад 28 164 км за годину. (Перша космічна швидкість, з якою рухаються апарати по навколосемній орбіті, відома зі шкільних підручників).

У таких замітках новиною є суть сказаного чи заявленого, тому їх не слід починати з посилання на суб'єкт висловлювання.

Неправильно:

- Екс-президент України Леонід Кравчук сказав, що...;
- Як заявив Укрінформу голова правління Національного банку Яків Смолій...;
- Як сказано в заяві президії політради партії «Батьківщина»...

Починати замітку з посилання на суб'єкт висловлювання доцільно в тому разі, якщо важливо підкреслити не саму думку, а факт висловлювання:

Президент Володимир Зеленський сподівається, що Європарламент та Рада Європейського Союзу підтримають надання Україні допомоги для протидії коронавірусу в розмірі 1,2 млрд євро (важливим є не повідомлення про очікувану допомогу, а висловлювання про неї Президента України).

Колишній президент Грузії і ексголова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі вважає, що Президент Володимир Зеленський виконає свою обіцянку і його призначать віцепрем'єр-міністром з питань реформ (резонансною є оцінка очікуваного призначення самим Саакашвілі).

У такому разі, очевидно, ідеться про шаблон, близький до того, що описаний у п. 4.

Знову ж таки не можна починати зі складних, незрозумілих конструкцій. Складні висловлювання варто спрощувати або переповідати своїми словами, не спотворюючи суті сказаного.

Неправильно:

- Попри намагання Росії нав'язати Україні прямиий діалог з представниками так званих «ЛДНР» та спроб Москви виступити в ролі посередника, офіційний Київ не підтримує такого формату й наголошує, що Росія є стороною конфлікту. Про це заявив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба під час прямого включення в четвер, організованого Atlantic Council, повідомляє власний кореспондент Укрінформу.
- Глава угорського МЗС розповів, що мав зустріч сьогодні з міністром освіти України Ганною Новосад і висловив їй «дві пропозиції» щодо закону «Про повну загальну середню освіту», ухваленого українським парламентом 16 січня.

Соціально значущі дії ньюзмейкерів (груп людей, колективних органів), що впливають з їхніх висловлювань, заяв, намірів тощо, часто лежать в основі інформаційного повідомлення.

У такому ліді замітка, як правило, починається з називання суб'єкта та його дії, на кшталт («підтвердив», «заперечує», «не виключає», «має намір», «збирається», «повідомив про», «відкидає», «розкритикував», «схвалює», «виступає проти» тощо). При цьому бажано уникати складнопідрядних конструкцій.

Наприклад:

- Прем'єр-міністр Денис Шмигаль оприлюднив план виходу з карантину в Україні, який складається з 5 етапів.
- Адвокат колишнього народного депутата Тетяни Чорновол Ірина Кузіна закликала суддів Київського апеляційного суду відпустити її на поруки.
- Колишній народний депутат, екскерівник низки міністерств і відомств Василь Цушко претендує на посаду заступника міністра фінансів. Про це свідчить його декларація, оприлюднена в єдиному реєстрі декларацій на сайті НАЗК.
- Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба виступить з

промовою під час офіційного відкриття Українського головування на Форумі безпекового співробітництва ОБСЄ у середу, 29 квітня.

- Харківський міський голова Геннадій Кернес під час Зум-конференції з молоддю пообіцяв сприяти рішенням, які допоможуть залучити її до роботи в міськраді.

Неправильно:

- Прем'єр-міністр Грузії Георгій Гахарія підтвердив, що посла Грузії можуть відкликати з України у разі призначення експрезидента Міхеїла Саакашвілі віцепрем'єром українського уряду (Краще: Прем'єр-міністр Грузії Георгій Гахарія підтвердив можливість відкликання посла Грузії з України в разі призначення експрезидента Міхеїла Саакашвілі віцепрем'єром українського уряду).
- Голова Митної служби Максим Нефьодов повідомив, що його звільнено з посади (Краще: Голова Митної служби Максим Нефьодов повідомив про звільнення його з посади).

Основою замітки можуть слугувати нові соціально значущі дані, які не є власне новиною (сам факт їхнього оприлюднення надає інформації характеру новини). Ідеться про соціологічні дані, соціально-економічні показники, зростання кількості хворих, смертність, часто – про суми грошей.

Наприклад:

- За I квартал 2020 року в Україні роздрібні продажі скрапленого газу через автозаправні станції зросли на 31,6 % у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, до 5,24 млрд грн. Про це повідомляє Державна служба статистики.
- Упродовж трьох тижнів роботи проекту «Всеукраїнська школа онлайн» ці уроки на Ютубі подивилися понад 7,1 млн разів. Про це повідомляє пресслужба Міністерства освіти і науки.
- Медики мобільних бригад, які тестують киян на COVID-19 удома, уже зробили 2248 виїздів. Як передає Укрінформ, про це розповіла директорка Департаменту охорони здоров'я Валентина Гінзбург, повідомляє пресслужба КМДА.

Іноді в ліді формулюється суть нової тенденції:

За березень 2020 року порівняно з березнем минулого року в Україні зменшилося використання більшості видів палива, за винятком скрапленого газу та дизельного палива. Про це повідомляє Державна служба статистики.

Українська авіакомпанія SkyUp Airlines починає розвивати вантажні перевезення як новий напрямок своєї діяльності. Про це повідомляється на сайті SkyUp.

Не варто починати замітку з цифр, які самі собою нічого не означають, наприклад:

- За три роки поромною переправою Одеса–Варна–Батумі/Поті перевезено понад 2,1 млн. тонн вантажів (не зрозуміло, багато це чи мало).
- У держлісгоспах Сумщини, у підпорядкуванні яких перебуває 63 відсотки загального лісового фонду області, на сьогодні підготовлено 3 320 кілометрів протипожежних смуг.

ЗАГОЛОВОК

У заголовок виноситься головна думка замітки. Як правило, він повторює лід, але в спрощеному вигляді:

На Донеччині підтвердили ще 3 захворювання на COVID-19 – ОДА

У Донецькій області підтвердили ще у трьох жителів регіону захворювання на коронавірусну інфекцію COVID-19, загалом зараз 27 зареєстрованих випадків захворювання в регіоні.

Посол Канади підтвердила підтримку суверенітету України й допомогу у зміцненні обороноздатності

Міністр оборони Андрій Таран у телефонній розмові із послом Канади в Україні Ларисою Галадзою отримав підтвердження всебічної підтримки територіальної цілісності та суверенітету України та готовності продовжувати надання допомоги для зміцнення обороноздатності України.

Уряд звільнив Буграка з посади голови Офісу фінконтролю.

Уряд звільнив Ігоря Буграка з посади голови Офісу фінансового контролю.

У стрічці новин заголовок має форму повноцінного речення, яке будується за правилом: спочатку тема (предмет повідомлення), потім – рема (суть повідомлення). Мовно-стилістичні засоби експресії (гра слів, алюзії, інші стилістичні фігури та тропи і таке ін.) не використовуються. Експресія в заголовку досягається лише ексклюзивністю, унікальністю описуваної події чи висловлювання, у тому числі цитуванням.

Неправильно:

- На Київщині висадили в повітря відділення банку (висадити в повітря має небажану експресивну конотацію).

- Актриса Жураківська не виключає, що колись створить дизайнерську колекцію для «нормальних» жінок (зайва експресія).
- ВООЗ зафіксувала лише випадки передачі COVID-19 від людини до тварини – Степанов (Лід: Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) фіксувала випадки зараження тварин COVID-19 від людей, але досі не зареєстровано жодного випадку зараження людини від тварини).

Водночас мовно-стилістичні засоби експресії в заголовку можливі й бажані в замітках, що розміщуються на вебсторінці агентства (для широкої аудиторії).

У заголовку слід уникати вживання довгих назв чи посад, а також незрозумілих аббревіатур.

Неправильно:

- Київська міська державна адміністрація ухвалила... (краще – Київська держадміністрація..., КДМА...).
- Народний депутат України Олександр Качура... (краще – народний депутат Качура...).
- Президент Сполучених Штатів Америки Дональд Трамп... (краще – Трамп..., Президент США...).

У назвах організацій, посад у заголовку не потрібно вживати слово Україна (за винятком заміток на міжнародну тематику, наприклад: Міністри закордонних справ України та Чехії домовилися...); імена та ініціали випускаються (Зеленський, Порошенко, Вакарчук, Меркель). Ім'я доцільно вказувати в заголовках до повідомлень про кадрові призначення (Президент призначив Ірину Венедіктову генеральним прокурором) або коли кілька ньюзмейкерів мають одне прізвище (Дуже важливо, аби виплата зарплати медичним працівникам була вчасною – Віктор Ляшко).

Якщо важливо підкреслити джерело інформації, його слід вказувати в заголовку, особливо якщо в її основі лежить резонансне, суперечливе чи надто «відповідальне» висловлювання. Використовуються такі форми посилань у заголовках:

1. Головна думка – тире – джерело:

- Коронавірус потрапив до Нью-Йорка з Європи, а не з Китаю – губернатор
- Росія не виконує рішення Стокгольмського арбітражу щодо зниження ціни на газ для Польщі – компанія PGNiG
- Українці носитимуть захисні маски цього року і, можливо, наступного – Шмигаль

- Україна готує кількох непопулярних законів – зустріч Зеленського з послами G7

2. Ще більше важливість джерела підкреслюється, якщо воно вказується перед висловлюванням за схемою: джерело – двокрапка – головна думка:

- Зеленський: Не хочу, щоб Україна була фігурою на шаховій дошці великих держав
- Ляшко: Без карантину в Україні було б 180 тисяч хворих
- Брифінг МОЗ: Захворюваність на коронавірус в Україні пішла на спад
- Іноді цю форму використовують, щоб уникнути повторів тире:
- «Нью-Йорк Таймс»: Справи проти Порошенка – політично мотивована помста

3. Для більшого «відсторонення» висловлювання від позиції агентства для посилання на джерело використовуються синтаксичні елементи з цитуванням та непрямою мовою:

- Трамп заявляє, що хотів би примирення між Україною та Росією
- Разумков запевняє, що свій бізнес переписав на дружину
- Супрун вважає, що в Україні загрозна ситуація з вакцинами
- Експерт переконаний, що Трампу не дозволять «здати Україну»
- Економічний спад у Росії дає «можливість припинити війну на Донбасі», вважає експосол США

4. Якщо думка висловлена не досить чітко або містить кілька рівнозначних акцентів, заголовок може будуватися за схемою: джерело – тире – про (тема висловлювання).

Наприклад:

- Експерти – про зустріч у «нормандському форматі»
- Байден – про особливості президентських виборів 2020 року

Однак слід пам'ятати, що в цьому разі замітка – принаймні її заголовок – втрачає елемент «новизни» й начебто відірвана від подій.

ПОСИЛАННЯ НА ДЖЕРЕЛО

Посилання на джерело та спосіб передачі інформації є обов'язковими елементами замітки. Посилання на джерело часто містить деталі щодо місця й часу події (висловлювання), яка лежить в основі замітки.

Законодавство розрізняє поняття офіційні та неофіційні джерела інформації. Про офіційні джерела йдеться в законах «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації», «Про телебачення і радіомовлення», Цивільному кодексі. Зокрема, до офіційних джерел належать усні та письмові заяви, повідомлення, відповіді на запити тощо посадових осіб, пресслужб, речників, керівників компаній, партій, органів влади, колективних органів управління, правові акти, декларації про доходи, судові рішення та інші документи, а також офіційні вебсторінки організацій та установ. Офіційні джерела не потребують додаткової перевірки, і за їх поширенням агентство не несе відповідальності.

Щодо неофіційних джерел, то завжди слід мати на увазі, що ЗМІ поділяють з ними відповідальність у разі поширення неправдивої або спотвореної інформації. Посилаючись на неофіційне джерело, автор має бути переконаний у достовірності інформації, зберігати записи на електронних носіях та інші докази коректності посилання.

У журналістиці джерелом прийнято вважати суб'єкт висловлювання чи коментаря, документ, зміст якого лежить в основі замітки, кореспондента, який є свідком події чи заходу, пресконференцію, брифінг, інші засоби масової інформації тощо.

Слід розрізняти джерело інформації та спосіб її передачі. Як правило, формулювання способу передачі містить посилання на Укрінформ: «Як передає кореспондент Укрінформу, про це йдеться...», «...сказав у інтерв'ю Укрінформу», «...у документі, переданому Укрінформу», «...ідеться в заяві, розміщеній на вебсторінці...», «...повідомив... у Фейсбуці»). Власне джерелами виступають особи та інституції, котрі роблять заяви, дають коментарі, виступають на пресконференціях тощо.

У фрагменті «Про це міністр закордонних Дмитро Кулеба заявив на пресконференції в четвер. Як передає кореспондент Укрінформу, він підкреслив, що...» джерелом є пресконференція міністра, спосіб передачі – «як передає кореспондент Укрінформу», який був присутній на пресконференції. У повідомленні «В акції протесту, що триває біля Офісу Президента, беруть участь близько трьох десятків осіб, передає кореспондент Укрінформу» джерелом виступає кореспондент.

У кожній замітці, яку поширює стрічка новин чи вебсторінка Укрінформу, має міститися посилання на Укрінформ. Це стосується також повідомлень, джерелом яких виступають інші ЗМІ. При цьому можуть використовуватися конструкції на кшталт: як передає Укрінформ з посиланням на «Нью-Йорк Таймз»; як передає кореспондент

Українформу, про це інформує CNN; ...ідеться в публікації «Вашингтон Пост», передає Українформ; як передає Українформ, про це заявив Голова Верховної Ради Дмитро Разумков у інтерв'ю ТСН.

Обов'язковими є гіперпосилання на зазначені тексти, розміщені в інтернеті, зокрема в соцмережах, а також на власні публікації на вебсторінці Українформу.

Посилання на джерело може займати різні позиції в замітці:

1. Джерело вказується відразу після викладу суті повідомлення (у тому самому реченні). Таке посилання доцільне, якщо інформація розпочинається з висловлювання, яке є невіддільним від її джерела (надто відповідальна, незвична або резонансна):

Кремль сподівається, найближчим часом вдасться «з'ясувати деталі того, що сталося» на Донбасі і зробить висновки, заявив речник російського президента Дмитро Песков. Як повідомляє ТАСС...

США дуже сильно підтримує Україну, і жодному керівникові держави не дозволять її «здати», переконаний експосол США в Україні (2003–2006 рр.), директор центру Євразії Атлантичної ради Джон Герbst. Як передає кореспондент Українформу, під час відеоконференції 24 квітня, Герbst зазначив, що...

Доки президент РФ Володимир Путін вважатиме Україну слабкою, він ніколи не відмовиться від агресивної політики для досягнення власних геополітичних цілей, вважає колишній спеціальний представник США з питань України у 2017-2019 роках Курт Волкер. Як передає кореспондент Українформу, у п'ятницю під час віртуальної конференції в рамках Київського безпекового форуму він зазначив, що...

2. Джерело уточнюється в другому реченні після викладення головної думки замітки. Часто автор висловлювання виступає в ролі суб'єкта новини. Потрібно вказати, яким чином висловлювання чи дія стали відомі агентству.

Наприклад:

- Представники «Європейської солідарності» звертаються до лідерів парламентських фракцій з проханням включити до розгляду законопроекти, спрямовані на захист медиків і підтримку бізнесу, та «банківський» законопроект. Як передає Українформ, про це написала співголова фракції «Європейська солідарність» Ірина Герашенко у Фейсбуці.
- Міністри закордонних справ України Дмитро Кулеба і Великого Герцогства Люксембург Жан Ассельборн у телефонній розмові підтвердили намір підписати угоду про економічну співпрацю. Як передає Українформ, про це повідомляє пресслужба МЗС.

- Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект щодо врегулювання кризи платежів на ринку електричної енергії. Як повідомляє кореспондент Укрінформу, це рішення підтримали 233 народних депутати.
- Офіційний Берлін сподівається, що відеоконференція міністрів закордонних справ країн «нормандського формату» наступного тижня надасть імпульс імплементації рішень саміту «четвірки» в Парижі в грудні 2019 року. Про це на пресконференції 24 квітня заявив представник МЗС ФРН Крістофер Бургер, повідомляє кореспондент Укрінформу.

У замітці можуть зазначитися такі способи передачі інформації:

- Інтерв'ю або коментар (саме слово «інтерв'ю» чи «коментар» вживати не обов'язково). Наприклад: (як) заявив у інтерв'ю Укрінформу...; в інтерв'ю Укрінформу (прізвище) підтвердив...; ...повідомив Укрінформу...; відповідаючи на запитання про... (прізвище) спростував...; сказав у коментарі Укрінформу; ...коментуючи призначення, сказав кореспондентові Укрінформу...; відповідаючи на запитання Укрінформу..., зазначив... тощо. Слова «ексклюзивний» слід уникати, оскільки сама форма коментування для Укрінформу чи кореспондента Укрінформу передбачає ексклюзивність. Якщо коментар було надано кільком ЗМІ, про це слід зазначити (наприклад: сказав... у коментарі для українських ЗМІ).
- Отримання документа. Наприклад: ...ідеється в заяві, переданій Укрінформу.
- Поширення через Інтернет. Наприклад: ...ідеється в заяві, поширній на вебсторінці компанії; ...повідомляє пресслужба Кабінету Міністрів на своїй вебсторінці.
- Поширення в соцмережах. Наприклад: про це президент США написав у Твіттері; ...заявив... у Фейсбуці.
- Джерело невизначене. Як правило, до такого виду посилання вдаються, щоб приховати реальне джерело чи прізвище інформатора. Наприклад: (як) повідомили Укрінформу в Міністерстві внутрішніх справ...; у посольстві Росії в Україні не підтвердили, але й не спростували інформацію про...
- Джерело приховане. Наприклад: (як) повідомило Укрінформу джерело в Білому домі...; за інформацією джерела, близького до Пентагону...; ...поінформувало Укрінформ джерело в Донецьку.
- Посилання на джерело та спосіб передачі інформації повторюються в замітці кілька разів з використанням таких зворотів: за словами; за повідомленням; як сказав; заявив; вважає; переконаний; на думку; ідеється в...; як сказано в... тощо. Не варто зловживати словами «наголосив», «підкреслив», які надають замітці не завжди бажаного відтінку урочистості.

ЯК ПОСИЛАТИСЯ НА МЕДІА КРАЇНИ-АГРЕСОРА

Інформацію про перебіг воєнних дій на території України Укрінформ подає виключно з посиланням на українські офіційні джерела.

Якщо росіяни повідомляють про результати їхніх атак на територію України, кореспонденти і редактори мають перевірити цю інформацію в українській стороні.

Коли є потреба, редактор може використати в бекграунді позицію офіційних російських джерел, але без активного гіперпосилання на першоджерело.

Водночас, редактор може посилатись на офіційні джерела країни-агресора або на російські медіа чи соціальні медіа, якщо мова йде, наприклад, про вибухи на території РФ, на окупованій українській території, про знищення зброї, військових складів, підприємств, знищення високопоставлених російських військових тощо.

Редактор щоразу окремо оцінює потребу у посиланні на російські джерела.

У разі сумнівів – краще порадитися з керівником підрозділу.

Не рекомендовані до цитування чи посилання російські ЗМІ:

- Ведомости
- Медуза
- Вести
- РБК (російське)
- Дождь
- РИА Новости
- Интерфакс
- ТАСС.
- Коммерсантъ

Опозиційні російські ЗМІ, на які, за визначеної редактором необхідності можна посилатися:

- «Команда против пыток»
- «Навальный», «Команда Навального» (ТГ-канали)
- «Что мне с этого» (ТГ-канал)
- ASTRA (ТГ-канал)
- Deutsche Welle (DW)
- Doxa (<https://doxa.team/>)
- The Bell
- Важные истории
- BBC
- Верстка
- Кислородный двигатель (ТГ-канал)
- Настоящее время
- Радио Свобода
- The True Story
- Теплица
- Центр «Досье».

«ЛОКАЛІЗАЦІЯ» ПОДІЇ

Якщо подія не має жорсткої територіальної «прив'язки» (інтерв'ю, пресконференція, коментар, оприлюднення документа в інтернеті чи соцмережах тощо), особливо коли вона відбувалася в Києві, вказувати географічну назву в тексті замітки не обов'язково:

Компанія «Фейсбук» представила власний сервіс відеодзвінків Messenger Rooms через зростання популярності відеочатів. Про це повідомляє The Verge.

Знаменитий валлійський футбольний атакуючий хавбек Гарет Бейл має намір дограти в мадридському «Реалі» до закінчення свого контракту, який розрахований до літа 2022 року.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства зменшило прогноз майбутнього врожаю зернових та зернобобових культур до 60 млн тонн через дефіцит вологи та економічний вплив пандемії COVID-19.

У ліді замітки назва населеного пункту чи іншої адміністративно-територіальної одиниці вказується в таких випадках:

1) якщо місце події «ідентифікує» подію й невіддільне від неї, особливо коли вона відбувалася не в Києві. У цьому разі подія має жорстку територіальну «прив'язку» (надзвичайні події, кримінал, акції протесту, відкриття установи, поїздка ньюзмейкера тощо):

Підприємці міста Кам'янського, що на Дніпропетровщині, у суботу, 25 квітня, незважаючи на карантинні обмеження, силою відкрили ворота ринків та почали роботу.

У Василівці (Запорізька область) на стоянці вночі згоріло 9 автомобілів, повідомила народний депутат Юлія Яцик у Фейсбуці.

У провінції Агри, що на сході Туреччини, випав сніг, якому тиждень передували рясні зливи. Про це повідомляє Головне управління метеорології Туреччини, інформує власний кореспондент Укрінформу.

2) якщо в замітці згадуються назви об'єктів, котрі знаходяться на території населеного пункту (вулиць, площ, будівель, пам'ятників, підприємств тощо), у якому відбувалася подія:

У Тернополі чоловік, який після повернення з-за кордону перебував на обсервації у міській лікарні, наклав на себе руки.

У столиці 25 квітня на вул. Олесь Гончара частково обмежать рух із 8:00 до 18:00 години.

У Києві у фасад будівлі Мостобуду, на вулиці Паньківській, 5, невідомий вистрілив із гранатомета.

Часто для ідентифікації події достатньо вказати назву країни (регіону):

У Нідерландах станом на середину дня 25 квітня кількість заражених коронавірусом зросла до 37 190.

Місце події може не збігатися з місцем, де про неї стало відомо. Якщо йдеться про пресконференцію, підхід до ЗМІ тощо, то, як правило, вказується населений пункт, де відбувається контакт з медіа чи громадськістю:

Відновлення навчального процесу у школах в Австрії проходитиме поетапно і триватиме з 4 травня по 3 червня.

ЗАЗНАЧЕННЯ ЧАСУ

В остаточно оформленому вигляді інформація має щонайменше два «часові виміри»: час виходу замітки і час самої події (висловлювання, заяви і таке ін.), що лежить в основі повідомлення.

Час чи дату події або передачі інформації про неї в тексті замітки можна не зазначати в таких випадках:

- 1 якщо подія відбувається в день виходу замітки й акцентувати увагу на часових параметрах потреби немає;
- 2 якщо подія не має жорсткої часової «прив'язки» (наприклад, в основі замітки лежать статистичні дані, інформація про тенденції, явища, ухвалення другорядного документа чи кадрові призначення не першої ваги);
- 3 якщо в основі замітки лежать коментарі;
- 4 якщо подається ексклюзивне інтерв'ю, а також коли інформація будується на ексклюзивних документах, джерелах.

Вказувати в тексті замітки час чи дату доцільно в таких випадках:

1. Якщо замітка з якихось причин вийшла в інший день (наступного дня вранці), ніж відбулася подія, що лежить у її основі; при цьому подія має підкреслену часову «прив'язку»: офіційний захід, публічний виступ ньюзмейкера, надзвичайні ситуації, кримінальні події тощо. У цьому разі в ліді (але не на початку речення) потрібно вказувати день тижня або (рідше) число й місяць, коли відбулася подія. Одночасно і день тижня, і дату можна вказувати в повідомленнях про надзвичайні та кримінальні події.

Приклади:

- У Боснії і Герцеговині у п'ятницю було офіційно скасовано комендантську годину.
- Президент Володимир Зеленський призначив Віталія Федорова головою Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Відповідний указ №155/2020 від 24 квітня опубліковано на сайті глави держави.

2. Якщо важливо показати розгортання події в часі. У цьому разі в тексті інформації вказується час (години, хвилини) або вживаються звороти «зараз», «на цей момент» тощо.

Приклади:

- Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук повідомив, що позачергове засідання парламенту відбудеться о 14:00 у понеділок, 30 березня, та розповів, які питання розглядатимуться на ньому.
- Сьогодні, 17 березня, з 23-ї години київський метрополітен припиняє перевезення пасажирів.
- 19.02.2020
- 12:46 Міністр оборони Ірану Амір Хатамі заявив, що «чорна скринька» зі збитого 8 січня під Тегераном літака «Міжнародних авіаліній України» отримала серйозні пошкодження й потребує ремонту.
- 16:18 Міністр закордонних справ Ірану Джавад Заріф заявив, що його країна не передаватиме іншим країнам «чорні скриньки» збитого 8 січня поблизу Тегерана українського літака МАУ.
- Сьогодні, 30 березня, о 6.00 державне підприємство Міністерства оборони України «Готель Козацький», що в Києві, розмістив 100 осіб, які прибули з Балі та Катару.

3. Якщо потрібно підкреслити часові рамки, дату події (у цьому разі із зазначення дати чи часу замітка може починатися).

Приклади:

- Від початку доби, 25 квітня, російські окупаційні війська в зоні проведення операції Об'єднаних сил сім разів порушили «перемир'я», випустивши по українських військових 21 міну 120 та 82 мм, а також ведучи обстріли з гранатометів.
- В Україні станом на ранок 25 квітня зареєстровано 8125 випадків COVID-19, з них за добу – 478. Про це повідомляє Міністерство охорони здоров'я у Фейсбуці.

ЦИТУВАННЯ

Цитування необхідне в тому разі, якщо в основі замітки лежать висловлювання, документ, рішення влади, партії, органу самоврядування тощо.

Використовуються такі види цитування:

Повні цитати. Оформлюються як пряма мова. Слугують для дослівної передачі важливого висловлювання, думки, рішення, рідше – якщо потрібно підкреслити форму висловлювання. Цитувати слід лише найважливіше. Цитата не має чітко визначеного місця в замітці, воно залежить від її важливості та контексту.

Приклади:

- Президент Володимир Зеленський планує під час зустрічі «нормандської четвірки» порушити питання щодо формату і терміну передачі під контроль України українсько-російського кордону. Про це він заявив під час спільної з Прем'єр-міністром Королівства Швеція Стефаном Левеном пресконференції, повідомляє кореспондент Укрінформу.
- «Я впевнений, що ми порушимо питання з приводу формату й термінів передачі українського кордону під український контроль», – сказав Зеленський, відповідаючи на запитання щодо змісту комюніке «нормандської зустрічі».
- Прем'єр-міністр Денис Шмигаль оприлюднив план виходу з карантину в Україні, який складається з п'яти етапів. Про це прем'єр написав у Фейсбуці та опублікував відповідну інфографіку.
- «Уряд має чіткий план виходу з карантину. Він складається з п'яти етапів. Стартова точка реалізації цього плану може настати 11 травня за умови сприятливої епідемічної ситуації. Кожен етап має чіткі індикатори та залежить від динаміки поширення захворювання», – зауважив Шмигаль.
- Україна заблокувала в ООН проєкт російської резолюції, який під виглядом «декларації про солідарність» у протидії COVID-19 містить вимогу про скасування міжнародних санкцій. Про це в ексклюзивному коментарі Укрінформу повідомив постійний представник України при ООН Сергій Кислиця.
- «Україна перервала так звану «процедуру мовчання» та заблокувала маніпулятивний проєкт російської резолюції в Генасамблеї ООН, який під виглядом боротьби з новим коронавірусом відкривав вікно можливостей для політичних маніпуляцій, зокрема скасування санкцій», – зазначив український дипломат.

Якщо замітка будується на чиємусь висловлюванні, то дослівне цитування є обов'язковим. Цитата може повторювати думку, сформульовану в ліді або «розвивати» її. Проте в корпусі замітки таке дублювання є небажаним. Цитата має бути ніби продовженням думки, у якій передано суть висловлювання.

Повне цитування також може використовуватися для передачі деталей, додатковій аргументації, позицій сторін тощо, але не є обов'язковим. У цьому разі може використовуватися часткове або умовне цитування.

У разі використання інформації іншого ЗМІ цитування доцільне лише в тому разі, якщо потрібно привернути увагу до певних мовленнєвих особливостей повідомлення.

Неправильно:

- Протягом доби в Бельгії зареєстровано 1 032 нових підтверджених діагнози COVID-19, що довело загальну кількість інфікованих до 43 325. Про це у суботу розповідає бельгійське видання VRT.
- «За інформацією Національного кризового центру, за минулі 24 години були зареєстровані 1 032 нових випадків інфекції. Це довело підтверджену кількість інфікованих у Бельгії до 43 325. Протягом доби з діагнозом COVID-19 були госпіталізовані 217 нових пацієнтів, у той же час, 295 людей були виписані з лікарень після одужання. Таким чином, загальна кількість людей, що знаходяться у лікарнях з коронавірусом, знизилася до 4 195, що на 160 менше, ніж було у п'ятницю», – ідеться у публікації. (Дані, наведені в цитаті слід переповісти без цитування).
- На Херсонщині поліція відреагувала на заклики у соцмережах до проведення мітингу 26 квітня з вимогою відкриття ринків на території області. Про це повідомляє офіційний сайт ГУ Нацполіції в області.
- «У соціальних мережах поширюється інформація щодо можливого проведення мітингу продавців сільськогосподарської продукції з вимогою відкриття ринків на території Херсонщини. Захід має відбутись 26 квітня на Херсонському автомобільному мосту, куди збираються прийти мешканці Олешківського та Голопристанського районів, де зафіксовано найбільше хворих на коронавірус», – ідеться у повідомленні.
- Голова Верховної Ради України Дмитро Разумков спільно із заступниками поклав квіти біля пам'ятного знаку «Воїнам Чорнобиля» та меморіального кургану «Героям Чорнобиля». Про це повідомляє пресслужба Апарату Верховної Ради України.
- «Голова Верховної Ради України Дмитро Разумков спільно з першим заступником Голови Русланом Стефанчуком, заступницею Голови Оленою Кондратюк та керівником Апарату Верховної Ради В'ячеславом Штучним вшанували пам'ять ліквідаторів Чорнобильської катастрофи», – ідеться в повідомленні.
- У Нідерландах станом на середину дня 25 квітня кількість заражених коронавірусом зросла до 37 190. Про це повідомляє Національний інститут охорони здоров'я Нідерландів.
- «За останню добу 120 людей померли, виявлено 655 нових хворих. Загалом (у країні – ред.) 37 190 хворих і 4 409 померли», – повідомили в Національному інституті охорони здоров'я Нідерландів.

Часткові цитати. Оформлюються як непряма мова, при цьому деякі звороти наводяться дослівно:

Приклади:

- Водночас Президент наголосив, що для проведення виборів на тимчасово непідконтрольній території Донбасу повинна бути встановлена «нормальна безпекова ситуація», а самі вибори повинні відбуватися за українським законодавством.
- Зокрема визначено, що «особи, які здійснюють перетин державного кордону (крім осіб, які є працівниками дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв офіційних міжнародних місій, організацій, акредитованих в Україні, та членів їх сімей, водіїв та членів екіпажу вантажних транспортних засобів, членів екіпажів повітряних і морських, річкових суден, членів поїзних і локомотивних бригад, якщо немає підстав вважати, що вони були в контактi з хворою на COVID-19 особою)» підлягають обов'язковій госпіталізації до обсерваторів (ізоляторів).
- По-друге, за словами Кислиці, запропонований росіянами пункт про скасування санкцій «руйнує логіку відповідальності за грубі порушення Статуту ООН», а також інших норм міжнародного права.
- За словами колишнього політв'язня (Олександра Кольченка), акції солідарності та на підтримку українських заручників, написання листів «дуже важливі, бо це підтримує моральний дух ув'язнених, а також певною мірою це зв'язує руки адміністрації тюрем, щоб вони не перегинали палицю».

Переказ, або умовне цитування. До переказу вдаються, якщо потрібно відкинути зайві деталі висловлювання, особливо коли думка висловлена нечітко, а також, щоб уникнути надмірного цитування. При цьому часто використовується непряма мова.

Приклади:

- Разумков додав, що на цьому засіданні можуть бути розглянуті кадрові призначення до Кабінету міністрів України, проте поки що відповідне подання зі сторони Кабміну не було зареєстровано у ВР.
- Про це заявила міністр охорони здоров'я та соціального захисту Албанії Огерта Манастірліу, повідомляє «Сінхуа». За її словами, спершу змогу повернутися до роботи отримають різноманітні торговельні заклади, серед яких: магазини одягу, взуття, меблів та електроніки.
- Служба безпеки України не засекречувала справу про прослуховування прем'єр-міністра Олексія Гончарука, інформація не може бути розголошена через конфіденційність. Про це сказали кореспондентів Укрінформу в СБУ.
- Група «1+1 медіа» розцінює обшук в офісі телеканалу «1+1» як порушення журналістської недоторканності та тиск на незалежні ЗМІ.

Для передачі коментарів, заяв, висловлювань тощо пряме, часткове та умовне цитування комбінуються:

- За словами Дещиці, виставка малюнків Сущенка на фасаді будівлі посольства довгий час нагадувала про всіх українських політв'язнів, що незаконно утримуються в Росії. «Ці картини допомагали нам поширювати інформацію і збирати підтримку, щоб польські політики й польське суспільство про це не забували», – наголосив посол.
- «Під час дебатів буде порушено тему війни, яка триває вже шість років. Ми не можемо дозволити, аби ця тема зійшла з обговорення. Росія має не лише визнати свою провину в розв'язанні цієї війни, а й понести відповідальність», – зазначив напередодні засідання Генасамблеї очільник МЗС України. За словами Пристайка, перед дебатами він мав зустрічі з представниками Німеччини та Франції, «на допомогу й підтримку яких ми розраховуємо».
- Розмовні еліптичні звороти (фрази з пропущеними словами), незрозумілі перифрази, слова-паразити цитувати не слід. Якщо ж це необхідно, то незрозумілі висловлювання потрібно пояснювати (в дужках з посиланням на редакцію):
- «На сьогодні здійснюється розслідування за фактом вчинення невідновленими особами хуліганських дій у приміщенні Укрінформу та спричиненні тілесних ушкоджень Негрею (співробітник Укрінформу Павло Негрей – ред.). Справу розслідує Шевченківське управління поліції міста Києва. За участю потерпілого та двох свідків було проведено два впізнання за фотокартками, під час яких вони впізнали осіб, котрі вчиняли хуліганські дії. На даний час вживаються заходи щодо встановлення їх (нападників – ред.) місця знаходження», – уточнив Клименко.

«БЕКГРАУНД»

«Бекграундом» прийнято вважати вже відому інформацію, яка додається до нової інформації і допомагає краще зрозуміти суть повідомлюваного.

«Бекграунд» може бути маркований, якщо має суто довідковий характер, а також входить до основної частини замітки. При цьому використовуються спеціальні «приєднувальні» звороти з чітким або «невизначеним» посиланням: раніше (прізвище) заявляв...; як (раніше) повідомляв Укрінформ...; водночас за словами (прізвище)...; раніше повідомлялося, що... тощо. При цьому бажаними є гіперпосилання на повідомлення та публікації в Укрінформі та на інші джерела (крім визначених як конкурентні). Не слід використовувати неформальні звороти на кшталт «нагадаємо», «як відомо», «відомо, що...» та ін.

За роллю «бекграунду» в замітці розрізняють два його види:

«Бекграунд» як необхідний елемент замітки. Якщо інформаційним приводом є коментування події чи висловлювання, потрібно переказати суть самої події чи висловлювання. Якщо агентство відстежує якусь подію, часто потрібно подати передісторію, переповісти про розвиток події. Без такого «бекграунду» замітка не є повноцінною.

Приклади:

Місце катастрофи літака Boeing 737 «Міжнародних авіаліній України», що розбився в Тегерані 8 січня, після вилучення уламків зачистили бульдозерами...

Як повідомляв Укрінформ, 8 січня, орієнтовно о 6:00 за тегеранським часом (близько 4:30 за київським часом) після зльоту з тегеранського аеропорту ім. Імама Хомейні розбився літак української авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України», що здійснював рейс PS752 за маршрутом Тегеран – Київ. За останніми даними, на борту літака було 176 осіб: 167 пасажирів і 9 членів екіпажу. Усі вони загинули. Серед них 11 українців – двоє пасажирів і дев'ятеро членів екіпажу. Також, за даними МЗС, серед загиблих 82 громадян Ірану, 63 – Канади, 10 – Швеції, 4 – Афганістану, по троє – громадян ФРН і Великої Британії.

Нові ініціативи НАТО у відносинах з Україною і Грузією зміцнять їх сумісність з Північноатлантичним альянсом...

Як повідомляв Укрінформ, генеральний секретар НАТО Енс Столтенберг у четвер, 2 квітня, за підсумками віртуальної зустрічі міністрів закордонних справ заявив, що союзники погодили заходи для подальшого поглиблення партнерства з Україною і Грузією.

У Київському метрополітені заявили, що не мають каналу в Телеграмі й не давали жодної інформації про дату відновлення роботи підземки...

Напередодні деякі ЗМІ з посиланням на нібито Телеграм-канал Київського метрополітену повідомили, що відновлення роботи метро в столиці планується не раніше, ніж на третьому (із п'яти) етапі виходу з карантину, тобто з 31 травня. При цьому повідомлялося, що спочатку в метро їздити зможуть лише ті городяни, які мають спецпропуск. І тільки на наступному, четвертому, етапі метро відкриють для всіх пасажирів. «Поки що припускають, що це відбудеться приблизно 10 червня», – йшлося в повідомленні.

Неправильно (бракує «бекграунду», не зрозуміло, про що йдеться):

- Президент Білорусі Олександр Лукашенко анонсував нову Конституцію для Білорусі. Про це повідомляє агенція БелТА.
- «Питання Конституції... Воно ж не знімається. Тут однозначно можна відповісти, що ми в новій п'ятирічці, скоріш за все, матимемо

нову конституцію», – заявив білоруський лідер. Окрім того, Лукашенко зазначив, що президентські вибори, які мають відбутися в країні цього року, пройдуть відповідно до чинної Конституції Білорусі. «Тут можна однозначно сказати, що ми будемо проводити по Конституції, як я й обіцяв», – додав білоруський президент.

«Бекграунд» як додатковий елемент замітки. У цьому разі замітка слугує доповненням до основного тексту.

Види додаткового «бекграунду»:

1. Додаткова інформація про дійових осіб чи організації, про які йдеться в замітці, або про подію, яка лежить у її основі.

Приклади:

- Кабінет міністрів призначив Олександра Порхуна першим заступником міністра у справах ветеранів, Юрія Драганчука – заступником міністра фінансів...
- Як повідомлялося, Олександр Порхун – колишній командир 13-го окремого аеромобільного батальйону 95-ї окремої аеромобільної бригади ЗСУ. Воював на Донбасі та у 2015 році отримав звання Героя України за особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння українському народові. Юрій Драганчук раніше був радником міністрів фінансів.
- Президент Володимир Зеленський 26 квітня розпочав робочу поїздку до Київської області, де візьме участь у церемонії вшанування пам'яті ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС та нагородить вогнеборців, які гасили масштабну лісову пожежу в Зоні відчуження цього року...
- Як повідомлялося, сьогодні 34-та річниця Чорнобильської катастрофи. Повідомлялося також, що під час пожеж у Зоні відчуження, що тривають з 4 квітня 2020 року, згоріло 11,5 тис. га Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника – 5% території.

2. Інформація про аналогічні події, випадки.

Наприклад:

- Поблизу села Замисловичі Житомирської області локалізовано лісову пожежу, що виникла 23 квітня...
- Раніше було локалізовано пожежі на території Виступовицького та Словечанського лісництв Овруцького району Житомирської області. Станом на ранок неділі там зберігалися окремі осередки тління трав'яного настилу, лісової підстилки, пеньків та деревини.
- На Харківщині через спалах COVID-19 у обласній психіатричній лікарні № 1 закрили на карантин село Стрілеча (Харківський район).

У закладі захворіли 11 пацієнтів, а раніше – двоє медичних працівників.

- Раніше Укрінформ повідомляв, що на карантин закрито село Високопілля у Валківському районі, де від COVID-19 померли двоє людей, восьмеро – захворіли (ще 11 випадків підтверджено в районному центрі – м. Валки).

3. Узагальнювальна інформація:

- За останню добу в Російській Федерації діагностували 6 346 нових випадків COVID-19, при цьому загальна кількість хворих у РФ становить 80 851.
- Як повідомлялося, на ранок 26 квітня у світі зафіксовано 2 922 063 випадки коронавірусу, у тому числі 203 307 летальних, 837 109 чоловік одужали.

4. Попередні висловлювання чи дії суб'єкта інформації щодо цієї самої події, особливо суперечливі.

Приклади:

- Уряд України не може подавати воду в Крим до повернення його до складу України. Про це на своїй сторінці у Фейсбуці написав прем'єр-міністр Денис Шмигаль...
- Раніше в ефірі програми «Право на владу» Шмигаль заявив, що воду в окупований Крим треба подавати, тому що там живуть українці, а Крим – це Україна.
- Президент Володимир Зеленський на зустрічі з місцевими посадовцями Борисполя (Київська область) вигнав із зали секретаря міськради Ярослава Годунка – через вигуки та знайдену в інтернеті інформацію про його судимість...
- Як повідомляв Укрінформ, Президент Володимир Зеленський у середу в Борисполі представив нового голову Київської ОДА – Михайла Бно-Айріяна.

5. Висловлювання інших осіб щодо подій, осіб чи організацій, про які ідеться в замітці.

Наприклад:

- Президент Володимир Зеленський готується до зустрічі в «нормандському форматі», про яку домовилися у грудні в Парижі...
- Раніше міністр закордонних справ України Вадим Пристайко, який зустрічався на полях Мюнхенської безпекової конференції з німецьким колегою Гайко Маасом, заявив, що підготовка до саміту триває, але припустив, що строки його можуть бути трохи посунуті. Як зазначалося, лідери України, ФРН, Франції та Росії домовилися провести наступну зустріч в квітні в Берліні.
- Курс України на європейську інтеграцію є незмінним, як це й за-

кріплено в Конституції. Про це Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук сказав у вечірньому ефірі телеканалу «Україна» 24 січня, повідомляє кореспондент Укрінформу.

- Як повідомляв Укрінформ, напередодні, 22 січня, під час виступу в Українському домі в Давосі глава депутатської фракції «Слуга народу» Давид Арахамія висловився щодо політики гармонізації власного законодавства з ЄС і створення вигідних для України правил гри. «Ці слова можуть бути не популярними в Європарламенті або деінде, але ми повинні зайняти якесь унікальне місце, поки не станемо сильнішими, і вже тоді можемо синхронізуватися», — зазначив депутат.

ВИКЛАД ЗАМІТКИ

Корпус замітки будується трьома способами (нерідко вони комбінуються):

1. «Роз'яснювальний» виклад. Спочатку подається думка, подальший текст розтлумачує її, поширює «в глибину». Такий виклад прийнято порівнювати з «перевернутою пірамідою».

Наприклад:

- Міністерство охорони здоров'я отримало гуманітарну допомогу на 80 млн грн на боротьбу з COVID-19. Про це в Телеграмі повідомляє Міністерство охорони здоров'я.
- «Уже придбано 10 високоякісних апаратів штучної вентиляції легень, 10 боксів для транспортування хворих, 3 стаціонарні діагностичні ПЛР-лабораторії, понад 100 тис. одиниць захисних костюмів, респіраторів, медичних масок та захисних окулярів для медперсоналу... Загалом було надано гуманітарну допомогу на суму понад 80 мільйонів гривень», — ідеться в повідомленні.
- Зазначається, що обладнання та засоби індивідуального захисту вже надіслано до медичних установ Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Херсонської та Харківської областей.
- Також придбано 100 тис. високоточних ПЛР-тестів. Вони розподілені серед спеціалізованих лабораторій МОЗ усіх областей.

2. «Приєднувальний» виклад. Думки подаються «паралельно». Як правило, їх об'єднує лише джерело чи автор висловлювання. Такий виклад застосовується для висвітлення пресконференцій, офіційних переговорів (коли їх учасники торкаються різних тем) тощо.

Наприклад:

- Міністр культури, молоді та спорту Володимир Бородянський наголосив, що закон про мову треба виконувати. Про це він зазначив

у інтерв'ю Громадському радіо, передає Укрінформ. «Що стосується мови, то я вважаю, що є закон про мову, який треба виконувати. І я поки що не бачу причин, щоб анонсувати якісь зміни в цей закон», – сказав Бородянський.

- Він також додав, що сам розмовляє українською вже місяць, бо це обов'язок урядовця. «...і мені подобається. Це такий період, коли я використовую слова, які я забув, я їх раніше не використовував, мова стає більш яскравою, я більш якісно можу висловлювати свою думку, мене захоплює процес оволодіння мовними нюансами», – сказав міністр.
- Крім того, він наголосив, що не хоче ділити людей за мовним принципом. «Я не вважаю, що люди, які розмовляють російською, творять «руській мір». Також я не погоджуюся з тим, що Президент був творцем «русского міра». Наприклад, я все життя розмовляв російською мовою. І я взагалі не хочу ділити людей за мовним принципом», – додав Бородянський.
- Голова Нацполіції Ігор Клименко висловив думку, що розкриття нападу на національне інформаційне агентство України «Укрінформ» – це питання найближчого часу. Про це Клименко сказав під час парламентських слухань «Безпека діяльності журналістів в Україні: стан, проблеми і шляхи їх вирішення», повідомляє кореспондент Укрінформу. «Це питання часу – розкриття... Я думаю, що найближчого часу», – сказав Клименко.
- Він нагадав, що напад на Укрінформ було скоєно 30 липня, коли на пресконференції в агентстві зібралися кандидати в депутати по одному з округів, щоб розповісти про ймовірні фальсифікації на виборах, і цей захід був зірваний чоловіками у футболках із написами «Традиція і порядок»...
- Він також додав, що працівники поліції після опрацювання наданого Національною спілкою журналістів списку порушень прав журналістів у період з 2017 по 2019 роки відкрили 152 кримінальні провадження.

3. Послідовний виклад. Подія висвітлюється «у хронологічному порядку» – як хроніка. До такої форми викладу вдаються переважно, коли описують деталі самої події (а не пресконференцію чи переговори), часто на форсмажорну тематику.

Наприклад:

- Як розповів прес-офіцер Південного регіонального управління НГУ Володимир Белов, 20-річний чоловік, якого 15 травня цього року призвали до Одеси з Тернополя, вийшов на несення служби до Київського районного в Одесі суду, а близько першої години його колеги почули постріл. Колеги одразу викликали швидку, яка доправила чоловіка до 10-ї лікарні Одеси. Там йому зробили операцію. Нині він у післяопераційному відділенні.

Залежно від обсягів та інформаційної «насиченості» можна виділити такі види заміток:

1. Замітка-повідомлення. Така замітка лише коротко інформує про подію чи сенсаційне висловлювання й не містить широкого «бекграунду». Головна вимога – оперативність. Текст заміток-повідомлень передають відразу після або під час події. Використовується для висвітлення сенсаційних або важливих подій, розвиток яких агентство відстежує.

Як правило, складається з двох-трьох абзаців. Надалі може розширюватися за рахунок, додавання деталей, коментарів, а також уточнень та виправлень. При цьому можуть використовуватися відповідні маркування в заголовку (у дужках): «оновлюється», «оновлено», «уточнено», «виправлено».

Наприклад:

- В Ірані робився літак МАУ – 180 загинув
- В Ірані 8 січня розбився літак Міжнародних авіаліній України. Літак Boeing 737, що перевозив 180 пасажирів та екіпажів, зазнав аварії незабаром після зльоту з аеропорту Імама Хомейні в Тегерані рано в середу за місцевим часом, повідомило Іранське напівофіційне інформаційне агентство ISNA.
- За даними агентства, літак зазнав аварії через технічні труднощі.

Крім того, замітка може подаватися у формі повідомлення, якщо подія «не заслуговує» на більш широке висвітлення (кримінальна хроніка, нещасні випадки, аварії, дрібна регіональна інформація тощо), якщо детальнішої інформації на момент виходу замітки немає чи вона протягом дня вже подавалася.

Наприклад:

- Поліція Одеси розслідує обставини нічного вибуху на даху торговельного павільйону
- Поліція Одеси розслідує обставини нічного вибуху, яким пошкоджено дах і стіни торговельного павільйону, а також розташовані поряд споруди. Про це повідомляє поліція Одеської області.
- Зазначається, що вибух стався 21 квітня близько 24 години. За попередніми висновками, на даху продуктового павільйону здетонував саморобний вибуховий пристрій. Вилучені під час огляду речові докази передано на експертизу. Поліція встановлює обставини події та причетних до неї осіб.

2. Замітка-коментар. Замітка містить коментар особи (фахівця, учасника, свідка події, експерта тощо). Суть коментованої події може викладатися перед коментарем або як «бекграунд». При цьому саме слово «коментар» може не вживатися.

Приклади:

Бізнесмен Коломойський не може визначати геополітичний курс України – коментар Президента

Бізнесмен Ігор Коломойський не може визначати геополітичний курс України, бо є лише одним із громадян нашої країни, переважна більшість яких обрали курс на європейську інтеграцію. Про це заявив Президент України Володимир Зеленський на спільному брифінгу з Президентом Естонії Керсті Кальюлайд у Таллінні у відповідь на запитання журналістів про ставлення до заяв Коломойського стосовно розвороту курсу України в бік Росії, повідомляє кореспондент Укрінформу.

«Стосовно пана Коломойського. Ви сказали, що він мене підтримував, – до речі, мене підтримали 73% українців, і якщо серед них був пан Коломойський, я дуже радий. Пан Коломойський не є президентом України, він є громадянином, а більшість громадян України обрали європейську інтеграцію і курс на Євросоюз. Саме народ України обирає, куди нам іти», – сказав Зеленський.

В Україні лікування хворого на COVID-19 обійдеться у 5 - 10 тисяч грн

В Україні лікування пацієнта, хворого на COVID-19, обійдеться в суму від 5 до 10 тисяч гривень. Про це головний лікар Івано-Франківської центральної міської клінічної лікарні Тарас Масляк сказав у коментарі Укрінформу.

«Ми в нашому закладі підрахували, що вартість лікування пацієнта, хворого на COVID-19, становить від 5 до 10 тисяч гривень», – зазначив Тарас Масляк.

Як повідомлялося, станом на 22:00 1 квітня в Україні лабораторно підтверджено 794 випадки COVID-19. 20 хворих померли, 13 одужали.

На Банковій пояснили, чому вимкнули коментарі в Інстаграмі та Ютубі

Офіс Президента вимкнув можливість коментування у своїх акаунтах в Інстаграмі та Ютубі через численні атаки ботів і рекламу. Як повідомляє Укрінформ, про це пресслужба Глави держави зазначила в коментарі «Українській правді».

«У зв'язку з численними атаками ботів і розміщенням великої кількості рекламних повідомлень і комерційної інформації в коментарях під постами Офісу Президента в деяких соціальних мережах було вирішено закрити коментарі в Інстаграмі та Ютубі», – сказали в пресслужбі.

Водночас зазначається, що залишилася можливість для обговорення, коментарів і зворотного зв'язку на офіційній сторінці Офісу Президента у Фейсбуці, так само як і на особистих сторінках Зеленського.

3. Замітка-виклад. У такій замітці послідовно викладається «фабула» події, текст висловлювання.

Наприклад:

Двох братів, які померли від коронавірусу на Буковині поховали в одній могилі

Двох молодих братів, які померли від коронавірусу в Чернівецькій області, поховали в один день в одній могилі. Про це кореспонденту Укрінформу сказав голова Чудейської ОТГ, куди входить село Їжівці Сторожинецького району, Анатолій Піцул. Він розповів, що двоє з трьох братів, які захворіли на коронавірус на Буковині, ще у березні повернулися із заробітків з Бельгії. Після завершення двотижневої самоізоляції, у них почали проявлятися симптоми хвороби.

«Близько трьох тижнів тому, може, навіть трохи більше, найстарший та середній із братів повернулися із заробітків з Бельгії. Два тижні вони перебували в самоізоляції, і ні в кого не було жодних симптомів. Коли почали проявлятися перші ознаки хвороби, то вони звернулися до сімейного лікаря. Почувалися вони добре, тому певний час лікувалися амбулаторно вдома під наглядом лікаря. А потім середньому з братів стало погано, його «швидка» забрала до районної лікарні», – розповідає Піцул.

За його словами, найпершим у цій сім'ї на COVID-19 захворів найстарший брат, який також лікувався амбулаторно і вже одужав.

«Середній із братів більше тижня лікувався в районній лікарні, його підключали до апарату ШВЛ. А у п'ятницю, перед Великоднем, до лікарні забрали й наймолодшого із братів Андрія, якому було лише 19 років. Він помер уранці наступного дня після Великодня. Ще через день не стало і його брата Івана. А їхній батько та бабуся зараз у важкому стані переведені в обласну лікарню», – додав голова ОТГ.

Як повідомляв Укрінформ, у Чернівецькій області з різницею в один день померли двоє братів, яким було 19 та 25 років. Результати аналізів підтвердили в них коронавірусну інфекцію.

4. Розширена замітка. Крім самого повідомлення з необхідними деталями, замітка містить, «бекграунд» і, можливо, коментар (коментарі). Це основний вид замітки, який використовується в роботі агентства.

Наприклад:

У Києво-Печерській лаврі на COVID-19 перехворіли практично всі – речник УПЦ МП

Практично всі мешканці Києво-Печерської лаври за останній місяць перехворіли на коронавірусну хворобу COVID-19. Про це повідомляє BBC News Україна з посиланням на керівника інформаційно-просвітницького управління УПЦ МП митрополита Климента, передає Укрінформ.

«Справді, у Лаврі хворіли практично всі священники, ченці та на-

сельники, але вже велика частина з них видужала», — сказав владика Климент. Він уточнив, що йдеться про хворих за весь час карантину, який триває з початку місяця.

«Станом на зараз більшість із мешканців Лаври вже одужали», — наголосив речник УПЦ МП.

Зазначається, що вилікувався й намісник Лаври митрополит Павло, хворобу якого офіційно раніше не підтверджували.

«З тих, хто були інфіковані, у гострій фазі перебували людей 20. Усі інші були під наглядом лікаря, але допомоги додаткової не потребували», — сказав владика.

Водночас, у коментарі іншому виданню він сказав, що в Лаврі перехворіли до 200 чоловік, троє з яких померли.

За офіційними даними влади Києва, у Києво-Печерській лаврі виявили близько 160 хворих на коронавірусну хворобу. Також захворіли десятки семінаристів та викладачів духовної академії на території Лаври.

Як повідомляв Укрінформ, 13 квітня київський міський голова Віталій Кличко заявив, що Києво-Печерська лавра закривається на карантин, оскільки там виявили понад 100 інфікованих коронавірусом.

ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО МОВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

1. Потрібно уникати складних конструкцій (пояснень у дужках, нагромадження складнопідрядних речень, збігу кількох іменників у одному відмінку тощо):

Європарламент у середу під час пленарного засідання у Брюсселі в результаті голосування більшістю голосів ухвалив рішення про виділення 10 країнам-сусідам та країнам-кандидатам на членство в ЄС пакету допомоги у 3 мільярди євро для подолання кризи, спричиненою COVID-19.

Він зауважив, що планується встановлення посадових окладів на посадах державної служби на основі їх цінності, яке позбавить необхідності додаткового поділу державних органів на різні рівні, а також встановлення додаткових коригуючих коефіцієнтів для державних органів або за функціональним напрямом діяльності на посаді.

На засіданні виконавчого комітету Сіверськодонецької міської ради у середу, 13 травня, прийнято звернення до прем'єр-міністра України Дениса Шмигала і низки інших високопосадовців щодо дозволу торгівлі непродовольчими товарами на місцевих ринках.

2. Не слід зловживати довгими назвами організацій і посад та аббревіатурами. Коли організація чи посада згадується вперше, потрібно дати її повну назву. Далі можна вдаватися до скорочених назв (нео-

фіційних) та абревіатур. Можна скорочувати, називаючи організацію вперше, загальновідомі родові поняття (ВАТ, ЗАТ); іноді випускати їх взагалі:

Наприклад, Миколаївський глиноземний завод або ВАТ «Миколаївський глиноземний завод», а не Відкрите акціонерне товариство «Миколаївський глиноземний завод».

У назвах не слід зловживати словом Україна (Голова Верховної Ради Дмитро Разумков, Офіс Президента, Міністерство фінансів тощо).

3. Коли особа згадується вперше, потрібно вказувати її повне ім'я, далі – лише прізвище або посада.

Написання посад та назв організацій з великої чи малої літери має відповідати українському правописові, а не передачі їх у офіційних документах: Голова Верховної Ради, Кабінет Міністрів, перший заступник Голови Верховної Ради, міністр закордонних справ, Міністерство закордонних справ, Вселенський Патріарх, Вселенський патріархат, посольство Німеччини, посол Китаю (але Надзвичайний і Повноважний Посол), Президент України.

4. Потрібно уникати (особливо в ліді) пасивних конструкцій. Неправильно: Верховною Радою ухвалено; Міністерством фінансів проведено перевірку; Володимиром Зеленським підписано указ... Потрібно: Верховна Рада ухвалила; Міністерство фінансів провело перевірку (перевірило); Володимир Зеленський підписав указ...

5. Іноземні назви та прізвища потрібно подавати в українській транслітерації, однак власну назву можна продублювати в дужках латинськими літерами (за винятком загальновідомих): Фейсбук, Твіттер, Інстаграм, Телеграм, Ютуб, «Нью-Йорк Таймз», «Сінхуа», «Фігаро», мадридський «Реал»).

Загальноприйняті абревіатури можна подавати мовою оригіналу: BBC, CNN, COVID-19, AP.

Винятки становлять варваризми з екзотичним написанням, маловідомі назви, українські власні назви, що використовують латиницю: SkyUp Airlines, WizzAir, The Verge, журнал MANDRY.

6. Окремі формулювання, усталені евфемістичні назви, експресивні найменування, особливо щодо російської агресії («російські бойовики», «так звана «генеральна прокуратура» Криму», «окупація» тощо) написання варваризмів (COVID-19, quid pro quo) регламентуються усними або письмовими розпорядженнями дирекції агентства.

